

No. 4

— Mariampolę manoma elektri-
ka nušviesti. Jau beveik ir su-
daryti padaryta su Monastirskiu,
kuris apsiima duoti miestui 50
elektrikos lempų, kurių kiekviena
galėsianti degti po 3,000 valandų
per metus. Miestas mokėsias už
tai kasmet po 2,000 rub., t. y.
beveik tiek pat, kiek dabar at-
siejia 15 žibintuvų Galkino sys-
temos ir 19 paprastųjų žibalo
liktarnėlių. Kontraktas turėtų

buti padarytas 18-ka metų, bet 12-ka metų praėjus—miestas galys išsipirkti sau iš Monastirskio visą įtaisymą už 75 nuos. pirmutinės vertės. Toji sutartis turi būti patvirtinta Varšuvos general-gubernatoriaus.

PANEMUNĖ IR ALEKSO-TAS. Šiose vietose manoma neužilgo gauti elektrikos šviesą.

LUKŠIAI. Perna gana daug gauta visokių javų. Dobilų taipogi daug, tik kai-kur gana daug pripuovo. Bulvės geros, tik randasi pripuovusių. Soduose maža vėsių, nes sugadino pavasario šaltai žiedus.

L.—žos žuvininkas.

ZAPYSKIS. Mariampolės ap. Šis kampelis tartum visų užmirštas, apie jį bene visai nieko negirdėjo laikraštija. Zapyškis yra dvi mylios atstumu nuo Kauno. Vietą graži, medžišas apsidodina, kalnuose, iš vienos pusės Nemunas teka, pats miestelis klonyje. Yra kelios aludės ir monopolis; yra liaudies mokykla. Yra čia labai sena mūro bažnyčia, pastatyta, anot žmonių padavimų, dar milžinų laikais. Net dvieji langai jau žemėn sulindo, mat, ji stovi prie Nemuno, žemai, taigi pavasarį vanduo užlieja tą vietą.

Antroji bažnyčia medinė, kur laikinai pamaldos laikomos, kol bus nauja mūro bažnyčia. Ji jau statoma, bus didelė, graži, ant augšto kalno, gotiško stiliaus. Ateinančiais metais žadama ją užbaigti. Toji bažnyčia puosnė tik savo miesteli, bet ir visą apietinę ir bus garbės zapyškiesiems, kad nors maža parapija, bet tokią puikią bažnyčią įstengė pastatyti.

Draugių čia nėra jokių, o jos labai mums reikalingos, ypač "Ziburio" ir "Blaiybės" draugijos. Gal tuomet mūsų jaunimas taip negirtuokliuotų ir nepaleistuvautų, nes turėtų doreni užsiėmimą, ir galbūt būtų tuomet tikėti, kad tas mūsų jaunimas tai ir bus tautos ateities viltis.

Yra dar viena yda zapyškiesių. Jau ketvirtį metų, kaip jie steigia pačios skyrių, o vis dar jo nėra, tuotarpu gi zapyškiesiai turi klampoti laikraščius ir laiškus už dviejų mylių.

Tėvynės žiedas.

VIRBALIUS. Grįžtančius iš užsienio V. Dumos atstovus social-demokratų Čechidze ir Skobelevą rusų žandarai iškratė Virbalio stotyje, pranešė jiedviem, kad tai darą policijos departamentui įsakius.

Viltis.

LIEPOJUS. Liepojaus prekyba, pasak "R. G.", vis mažinantis. Antai, spalio mėnesį atvežta Liepojun grūdų, medžių ir kitų prekių iš viso 4,370,737 pudus, arba 3 milijonais 377 tukstančiais 677 pudais mažiau, negu pernai tą patį mėnesį. Išvežta tą mėnesį iš Liepojaus prekių 1,556,134 pudus (pernai spalio mėn. 1,194,141 pudas). Gyvulių įvežta spalio mėn. 15,913, pernai—9,755 galvų; kiaušinių išvežta 16,152 pudų, pernai—11,573 p., arklių išvežta 362, pernai—347.

Liepojaus miesto nejudomojo turto vertė 1908 metais siekė 1 milijono 900 tukstančių rublių; šįmet gi pasako iki 2 milijonų 250 tukstančių rub.

Dabar tarp Liepojaus miesto ir vyriausybės eina derybos dėl atlyginimo už tvirtovės užimtą miesto žemę. Vyriausybė tesilanti miestui už tą žemę 800 tukstančių rub. atlyginimo, nors, kaip rašo "R. G.", vienos nuomos išiečių daugiau. Pasalinių savininkų žemę karo ministerija apskaitavusi daug brangiau.

Žydų išeiviai, kuriuos seniau gabendavosi iš Rusijos žydų išeivybės draugija "Ito" žemės kelin į Bremą, dabar pradėję važiuoti Amerikon per Liepojaus miestą.

Viltis.

Nors Liepojaus tikrieji gyventojai latviai ir vokiečiai, kurių čia dauguma, tačiau prekyba beveik visa žydų rankose; visi dideliais mažgaliniais bei sandėliai yra išimtinai žydų.

Iš ateivių Liepojuje užvis daugiausia lietuvių, bet kiek jų yra tikrai žinių nėra; kalbama, kad

esą apie 18,000. Aštuoniolikos tukstančių gal ir nebus, bet iki 15,000, tai, be abejoj, yra. Liepojiečiai lietuviai—dauguma fabrikų ir įvairių dirbtuvių amatininkai, kaip antai: staliariai, šaltkalviai, kalviai ir juodadarbiai. Be to, nemaža mūsų tautiečių yra lengvųjų vežėjų ir kurpių. Taip vežėjai, taip kurpia, kurie negirtuokliuoja, gyvena neblogiausiai. Kai kurie iš vežėjų lietuvių turi jau įsigiję savo namelius, keletas lietuvių kurpių laiko savo apavų krautuves ir t. t. Namų savininkų lietuvių Liepojuje yra jau beveik maža, krautuvininkų mažiau.

Tėvynainis.

IS AMERIKOS.

UŽSIDĖGĖ KASYKLOS.

Calumet, Mich. Netoli Negaunee, Mich., Cleveland Cliff kasyklose užimė gaisras. Sudėję oloj ir du darbininkai. Nuo ko atsirado gaisras, nežinia.

PROTESTAI PRIES DIL-LINGHAMO BILIŲ.

Washington, D. C. Visokių tautų draugijos kongreso atstovams siūnia daugybę protestų prieš sumanytą žpsunkinimą ateivystės. Klausimas tas mat dabar bus svarstomas kongrese. Daug protestų atsūtė visokių tautų organizacijos ir iš Chicago.

NEBUS NAUJOS BYLOS.

Jefferson City, Mo. Čia buvo perkrautiama jau tris kartus byla Dr. Hyde, kuris teisiams buvo už užnuosimą savo uošvio, bet vis prisikintiję teisėjai susitaikyti negalėjo. Dabar jis turėjo būti teisiams ketvirtą kartą, bet gubernatorius tam nepritarė, kadangi byloms, vedamoms po kelis kartus be jokių pasekmių, valstija neturi pinigų; nėra vilties, kad ir ketvirtieji teisėjai susitaikytų.

ŽIEMA AMERIKOS RYTHOSE.

New York. Atlantiko pakrantėse sausio 13 d. užstojo žiema. Oras atšalo buvo ir smarki sniego dargana. Uticoy termometras nupulė iki 11° žemiau zero, o Tupper Lake nupulė net iki 28° žemiau zero. Ties Atlantiku šiaurės vėtra, todėl mažesni laivai nedrįso išplaukti. Mieste Albany buvo 10° žemiau zero, o mieste Syracuse net 22° žemiau zero šaltio.

Sniego pūstymai buvo ir vakarinėse valstijose. Vakarinuose Minnesotos kraštuose sniegas užnešė kelius ir per tai kokiam laikui traukinių bėgiojimas sustojo. Ant Minneapolis & St. Louis geležinkelio užpūlė gabenantį galvijus traukinį.

UŽSIKRĖTĖ TRICHINOMIS.

Madison, Wis. Nuo nevirtos kiaušienos Taylor pavietų trichinomis užsikrėtė viena šeima, susidedanti iš 11 žmonių. Du užsikrėtė asmenys jau pasimirė, o likę pavojingai serga. Sveikatos užvaizda todėl persergsti gyven-tu juos nuo žalos kiaušienos; tokiu reikiu gerai išvirti, nes jungtinėse valstijose daug yra kiaušinių trichinomis sergančių.

MĖSA IŠ AUSTRALIJOS IR PIETINĖS AMERIKOS.

New York. Tveriasi čia kompanija gabenimui mėsos Amerikon iš Australijos, Naujos Zelandijos ir Rusijos. Kompanija pastatys didelės šaldyklos ir pasi-dėdys laivus mėsos gabenimui; kas savaitė laivai galės atgabenti milijonus svarų mėsos.

AMERIKOS MOKYTOJAI KELIAUJA VOKIETIJON.

Washington, D. C. Iš Amerikos Muenchenan keliauja 25 mokytojai susipažinti su tvarka ir mokslo vedimu Vokietijos amatų mokyklose. Centrališkoji Washingtono valdžia jau susitarė su Muencheno mokyklų užvaizda. Keli metai atgal Europon buvo pasiūstos kelios mokyklos susipažinti su tenyščiu mokymu, bet joms Europos mokyklų tvarka visai nepatiko, nes jos mat buvo pripratusios prie amerikoniškos tvarkos ir manė, kad Amerikos mokyklos turi but geriausias. Tuom tarpu tikri pedagogai net Amerikoje jos mokyklų nestato pavyksiu kitoms.

1) Kas liko po vulkano išsiveržimo. 2) Vulkano laike išsiveržimo. 3) Žemlapis vietos, kur atsiklo dabartinė baltai nelaimė.

Japonijoje, ant salos Sakura vėl atsinaujino žemės drebėjimai ir vulkano išsiveržimas atsinaujino su didele jėga. Skaitlių praeitųjų žmonių dabar paduoda ant 10,000; išnaikinta 34 buvusių ant tos salos namų. Žmonės likosi degančios lavos upės pavyti ir sudėję. Dėl lavos laivai plaukti negali. Vanduo uoste

užvirė. Dangus aptemo ir besidubinti bėgo su žiburiais rankose. Ant salos buvo 10,000 gyventojų. Daugelis išgelbėti gavo proto sumaišymą. Kaimas Yokohamo, turėjęs 400 gyv., degančios lavos užlietas ant 50 pėdų giliai. Nuostolių vulkano išsiveržimo padaryta ant 5 milijonų

doliarių. Specialistai pranašauja daugiau išsiveržimų ant viso plosio Kiu-Shiu, kur yra diktai vulkanų. Observatorijos perdėtinis, iš nusiraminimo, kad galėdamas, žmonių pirm laiko neperser-gėjo, sau pilvą perplovė ir tokiu būdu nusizūdė, nes žmonės garšiai jį kaltino.

PAJIESKOJIMAI UŽ ŽUVU-SIUS SU LAIVU "TITANIC".

Washington, D. C. Teisme prasidėjo čia bylos giminių žuvusių su laivu "Titanic" Teisman atsisauskė nuo garlaivių kompanijos pajiesko 13 milijonų doliarų. Kompanija gi sako, jog jos nuosavybė verta tik \$90,000, tai ji sutinka tik tuos savo turitus atiduoti žuvusių šeimynoms. Bet minėta kompanija turi didelius turitus Anglijoje, ji turi ir daugiau garlaivių. Žinoma per teismą atlyginimo įieško tik turtingi šeimynos, už žuvusius vargus, turbut, nebus kam pajiesko-ti.

MILIONIERIUS KALĖJIMAN PASODYTAS.

San Francisco, Cal. Policijos teismas, už per greitą važinėjimą mieste automobiliu, pasiuntė penkias dienas kalėjimam milijonierius Richardą McCreeky. Bausmė tai rodo neperdidžiausia, bet milijonieriams ir tokia yra prieklesnė, negu mokesimas kelių dešimčių doliarų bausmės. Tegul ir jie žino, kad ne nuo visko galima išsipirkti.

NORIMA IŠPIRKTI NUO KOMPANIJŲ ANGLIŲ KASYKLAS.

Washington, D. C. Senatorius Martine iš New Jersey, išduodamas atskaita apie savo tyrinėjimus streiko angliakasių West Virginijoje, išvengimui nesutikimui su darbininkais, sumanė nuo privatiskų kompanijų išpirkti esančias Amerikoje anglių kasyklas. Jis reikalauja taipgi, kad būtų uždrausta kasyklų savininkams samdyti ginkluotus sargus, kurie, kad turėti progą išbandyti ginklų gerumą, be priežiūros šauda į beginklius vyrus, moteris ir vaikus. Savo raportą Martine perdavė perdėtiniai senato komisijos.

PREZIDENTO ATSISAUKI-MAS.

Washington, D. C. Prezidentas Wilson išleido iš Amerikos tautos atsisaukimą, kviesdamas dėti aukas sušelpimui nukentėjusiems nuo žemės drebėjimo ir var-gas kenčiančių dėl pereitų metų nelaimėjimo Japonijos gyventojų.

DARBININKŲ VADOVAS TEISMAN TRAUKIAMAS.

Houghton, Mich. Nutarta patraukti teisman už sukaltį atsakymą prezidentui "Western Federation of Miners" Charlesą H. Moyerą, kurį su prievarta buvo išgabėję iš vario kasyklų distrikto, ir 37 organizacijos narius. Bet kad jį teisman patrauk-ti, reikia jį Michigan valdžiai savo rankose turėti. Moyer viet-nok sako, jog jis keliaus pats Michigan valstijon ir stos į teismą. Kitus kaltinamus jau suėmė, bet pastačius kaučiją, palinosavo.

PAČTO SIUNTIINIAI BUS PADIDINTI.

Washington, D. C. Dabar pač-tu galima pasiųsti siuntinius iki 11 svarų svarumo ir siuntinių tokių siuntinėjimas apsimoka. Dabar manoma siuntinių svaru-mą padidinti iki 100 svarų ir tokiu būdu daryti konkurenciją expreso kompanijoms. Tokios kompanijos negalėtų užsilaikyti, bet būtų visai nereikalingos, arba turėtų apsiribuoti vežioji-mu vien didelių ir sunkių daiktų. Rusijoj pačtu galima siųsti siuntinius iki 3 pudų, taigi iki 120 svarų.

PASIMIRĖ PLUGŲ IŠRADĖ-JAS.

Freeport, Ill. Pasimirė čia, iš-gyvenęs 90 metų, išradėjas pa-gerintų plugų, Spencer.

BAŽNYČIA—LAIVAS.

Seattle, Wash. Čia gyvenanti baptistai dirbdina laivą—bažny-čią, kurią pasiųs į Puget įlanką plaukioiti.

ANGLIŲ PRODUKCIJA AMERIKOJ.

Nors pernai buvo streikai, Colorado ir Ohio valstijose pava-saryj tvanai trukdė darbą, nors kasyklų savininkai skundėsi ant darbininkų stokos, bet anglių iš-produkuota daugiau negu kada nors pernai: pernai 40 milijonų surinkty žinių, pernai Amerikoje anglių iškasta 575,000,000 tonų. Anglių produkcijoj Amerika už-lieka antrą vietą, ji stovi po Ang-lijai.

GIRIŲ NAIKINIMAS.

Washington, D. C. Sulyg val-džios surinkty statistiškų žinių, kasmetai Jungtinėse Valstijose be naudos išnaikinama girių už 90 milijonų doliarų. Gaisrai iš-naikina kasmetas girių už 25 mi-lionus doliarų, o už 5 milijonus bereikalingai išnaikina nesąžini-n-gi spekuliantai, kurie be jokio atsiveržimo į ateitį naikina gi-rias, kad šiai dienai sau turėti pelną; jie girių neveisia. Dar 30 metų tokio ukiavimo, o Ame-rikoj suvisu išnyks kita syk bu-vusios milžiniškos girios. Valstijos ir centrališkoji valdžia mažai rūpinasi apie girių užlikimą ir apsaugojimą; susipras gal šysk, kada jau nebus ką saugoti.

PRATRUKO STONY RIVER PYLIMAS.

Cumberland, Md. West n Maryland Ry. Co. gavo žinią, jog dviejose vietose pratruko Stony River pylimas, saugojan-tis laukus nuo užliejimo, esantis netoli Dobbin. Persigandę žmo-nės išbėgiojo po kalnus. Ar pri-gėrė ir kiek žmonių, nežinia. Pyl-imas turi 1,075 pėdas ilgio, o rezervuare yra 3 milijardai kubis-ky pėdų vandens.

VIETINIAI RINKIMAI.

Trenton, Mo. Sausio 16 d. at-sibuvo čia vietiniai rinkimai. 206 balsais daugiau laimėjo "sausie-ji." Už sausumą smarkiai at-tavo laike rinkimų moteris. To-kiu būdu salinai čia bus užda-ryti.

PERDAUG YRA VIETŲ JIEŠKANČIŲ.

Washington, D. C. Išdo mi-nisterijai reikia paskirti 400 mo-kesčių nuo pelno rinkėjų. Jieš-kančių tokių vietų atsiskauk 10,000. Rinkti tat yra iš ko.

GABI 3 METŲ MERGAITE.

St. Louis, Mo. Konkurse svei-ky ir gabų vaikų teisėjas stebė-josi gabumu trijų metų mergai-tės Kamilles Cilius. Šita mergai-tė, apart kitų gabumų, moka kal-bėti francūziškai, vokiškai ir ang-liškai. Bet vaikai paprastai iš-moksta, žinoma, kiek jiems rei-kia, svetimos kalbos orientuo-tiesi ir susikalbėti. Čia gi, žmo-nė, 3 metų mergaitė net vienos

iš paminėtų kalbų gerai mokėti negali; išsina taip, kaip su Lie-tuvos žydais: jie gali susikalbėti penkiose kalbose, bet nei vienos iš tų kalbų gerai nemoka, nei-skiriant žydiškos. Minėtai mer-gaitėi pripažinta pirma dovana.

GAISRAI.

Boston, Mass. Šiaurė čia gais-ras, kuris išnaikino departamen-tines krautuvas A. & W. Brown prie Washington gatvės. Sudėję ir vienas gesintojas. Nuostolių ugnies padaryta ant \$150,000.

Brockton, Mass. Sudėję čia beturčių apgyventi ant trijų lubų namai. Dalis miegojusių, praėvių priekty namų gyventojų išsigel-bėjo, bet keturi žuvo, o penki tapo pavojingai sužeisti.

Baltimore, Md. Sudėję čia dirbtuvės F. S. Royster Guano Co. Nuostolių ugnis pridirbo ant \$400,000.

Sioux City, Ia. Sudėję čia kumpių ir lašinių krautuves Ar-mour & Co. Nuostolių ugnis pridirbo ant \$100,000.

NELAIMĖS ANT GELE-ZINKELIŲ.

Waterville, Conn. Netoli nuo čia sausio 12 d. susimūšė du gele-žinkelio traukiniai. Prie to su-žeista 20 žmonių.

IS DARBO LAUKO.

¶ Salem, Ore. Iš šimto čia iš Portlando atkakusių bedarbių darbininkų, gubernatoriui prisai-kius, 40 duota darbus miesto ir valstijos įstaigose. Moka jiems po \$1.50 dienai.

¶ Springfield, Ill. Darbo fe-deracija išsiuntinėjo į visus sky-rus ir unijas pakvietimą dirban-tiems darbininkams aukauti atsa-kančią dalį uždario sušelpimui neturinčių darbo darbininkų.

¶ Wheeling, W. Va. 10,000 kalnakasių ir darbininkų plieno dirbtuvėse, nedirbusių keturis mėnesius, gavo vėl darbą.

¶ Birmingham, Ala. Prasidėjo darbai ikišiol stovėjusiose plien-i-nių šėnių dirbtuvėse Tennessee Coal and Iron Co. Priimta dvi-gubai daugiau darbininkų.

¶ Fall River, Mass. Audyklose pradėjo dirbti pilną laiką. Dabar ten darbai eina gerai.

¶ Pittsburg, Pa. Ford Motor Car Co. stato čia naujas dirbtu-ves už milijonų doliarų.

¶ St. Louis, Mo. Prasidėjo čia darbai daugelyj dirbtuvių, kurios iki šiol stovėjo.

¶ Granite City, Ill. American Steel Foundry Co. priėmė atgal veik visus pernai nuo darbo pa-leistus darbininkus.

¶ New York. Pasimirė čia mi-lionierius Altman ir paliko tur-tu, verto 30 milijonų doliarų. Iš jų milijoną doliarų užrašė 400 savo darbininkų. Darbininkai gaus po \$1,000 iki \$5,000, žiurint, kaip katras ilgai pas Altmaną dir-bo.

¶ Albany, N. Y. Sustreikavo 5,000 tarnų Delaware & Hudson geležinkelio todėl, kad be tikros priežasties nuo vietų prašalinta du tarnautoju.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS CLEVELAND, O.

Susirinkimas. Sausio 14 d. Po-povičiaus svetainėje atsibuvo vi-suotinas susirinkimas Clevelan-do Lietuviškos Namų ir Pa-skolos Dr-stės, įsteigtos vasario 2 d. 1909 m. Susirinkimą atidarė dr-stės prezidentas, p. Jurg. Bra-zaitis. Povilas Selickas perskaitė praeitųjų metų protokolą ir iš-da-vė pilną draugijos įplaukų, išlai-ty ir paskolų atskaitą už 1913 metus. Sulyg atskaitos, per iš-tisus metus įplaukė \$1,821.22 už paskolintus pinigus.

Pasibaigus atskaitoms buvo prakalbos. Pirmutiniu kalbėjo p. V. Debeals, buvęs šios dr-stės prezidentas. Aiškino tą naudą,

kurią lietuviai turi iš šios dr-stės. Antru kalbėjo p. A. B. Bartoševičius, dr-stės kasierius. Kalbėtojas aiškino dr-stės tikslą ir ragino žmones prisidėti prie dr-stės. Kalba buvo užimanti ir publiškai patiko. Trečiu kalbėto-jum buvo p. J. Brazaitis, da-bartinis prezidentas. Aiškino, kaip ši dr-stė moka daugiau pro-cento už svertintaučių bankus. Publika per prakalbas užsilaikė ramiai. Kaip matyti, žmonės šia dr-ste įdomauja, kadangi į sekan-tį susirinkimą, kurisai atsibuvo, kaip paprastai kas utarninką, vie-tiniame dr-stės ofise, 1934 St. Clair ave., susirinko nemažas skaitlius žmonių.

Sekr. P. Selickas.

IS SIOUX CITY, IA.

Parapijos reikalai. Sausio 4 d. pasibaigė sv. Jono Krik. dr-stės susirinkimui, atsibuvo parapijos susirinkimas, kame svarstyta bažnytinės mokesčių ir kiti su parapija susiję reikalai. Norėta pakeisti dabartinę bažnytinį mo-kescių tvarka. Mat, iki šiol pi-nigai bažnyčiai buvo renkami (kolektuojami), ir kiekvienas duodavo tiek, kiek galėdavo. Vieton tokio pinigų rinkimo, su-manyta paskirti tam tikra mo-kestis. Tačiau, aptarus reikalą, nubalsuota palikti visa, kaip iki šiol buvo.

Vietos lietuviai pradeda grieb-tis visuomeninio gyvenimo, kilti iš ilgamečio miego. Štai dar 1912 metais, ačiū pasidaravimui kun. J. Jonaičio, kuris atvažiuodavo atlikti dvasiškuosius vietos lie-tuvių reikalus, susitvėrė jau ir parapija. Kaip klotasi jaunajai parapijai, galima matyti iš to, kad jina, vos 6 mėnesius išgyvavus, nusipirko gražų 7 lioty žemės ga-balą labai gražioje ir augštoje vietoje.

Kol kas kunigo naujoje pa-rapijoje nėra. Tačiau vyskupas žadėjo birželio mėnesiui įsventinti jauną lietuvių kunigą. Šale to, žada ir pinigais prisidėti prie bažnyčios statymo. Taigi pradžia gera, ateitis šviesi. Jeigu vietos lietuviai dirbs, kaip dabar, išvie-no, tai neužilgo turėsime savą bažnyčią.

Ten Buvęs.

IS ROCKFORD, ILL.

Apvaikščiojimas. Sausio 9 d. S.P.L.S. surengė apvaikščiojimą kruvinojo atsitikimo 1905 m. (tai atsitiko sausio 9 d. pagal senąjį kalendorių, taigi sausio 22 d. pagal mūsų kalmą). Ap-vaikščiojimo susirinkimam kalbė-tojų buvo pakviestas p. K. Gugis iš Chicago. Nors apvaikščioji-mas išpuolė šioje dienoje, pėn-nyčioje, tačiau žmonių prisrin-ko pilna svetainė. Kalbėtojas pir-miausiai aiškino apie francūzų revoliuciją; nupisė tą vargingą padėjimą, kuriame yra maži ku-dikiai Lietuvoje. Papasakojo apie revoliuciją, tas smukias gyveni-mo sąlygas, kurios šiądien vieš-patauja Rusijoje. Publika užsi-laikė ramiai ir, kaip galima ma-nyti, prakalbos buvo užganė-dinta. Prakalboms pasibaigus, užduota keleta klausimų, į ku-riuos kalbėtojas gerai atsakė.

Čia lietuvių, kaip žinoma, gra-zūs burelis. Tačiau pastebama didelis pažiūrų skirtingumas. Ir vietos socialistai skiriasi į dvi dalis: vieni priklauso prie So-cialistų Partijos Lietuvių Sky-riaus, kiti prie Sąjungos.

Blavivinkas.

IS E. ST. LOUIS, ILL.

Vakaras. Sausio 11 d. naujai pastatytoje Katalikiško Klubo svetainėje atsibuvo vakaras su teatru ir balium. Vaidinimas, iš-ėmus Jadvygos rolę, pavyko ne-blogiausiai (Kas vaidina? Re-dakc.). Vaidinimui pasibaigus, parapijos choras, vadovaujant vietos vargonininkui, sudainavo keletą dainų, kurios tačiau ne-geriausiai pasisekė; vienoje dai-noje, pradėjus, reikėjo net susto-ti. Blogo dainavimo priežastim buvęs "sustreikavimas" merginų, kurios, dėl vienos naujai pri-rintos merginos, atsiskaičius da-lyvauti chore.

Jurgis.

IS DETROIT, MICH.

Nauja kooperatyviška draugi-ja. Ačiū L. Piliečių Klubo pa-

NUO REDAKCIJOS

Visi laikraščiai stumdami rankraščius turi but pažymėti autorius parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais turi paduoti, redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą. Redakcija pasilekia sau teisę atsiųsti rankraščius, kurie nepasiekia reikiamos formos, ir rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščius rankraščius redakcija, pareikšusi, grąžina autorui atgal jo lėšomis. Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popierio pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Ar bus blogi laikai? Užpėreitaime "Lietuvos" numerį tilpo straipsnelis, kuriame nurodyta bedarbių priežastys. Buvo taipgi paduota sutrauka Komercijos Departamento Sekretoriaus, p. Redfield, pranešimo, kuriame jis prirodo, kad šiuo metu Lietuva pamato "sunkių laikų" bijotis. Komercijos Departamento nuomonė yra svarbi nuomonė, nes ji paremta yra statistiskomis skaitinimais, o tokios skaitinės paprastai meluoti nemoka.

Gandas apie blogus laikus nemažai žmones įbaidino, o paleidimas darbininkų nekurius dirbtuvėse dar labiau tą baimę padidino. Bijotasi, ar tik nesugrįžti anie garsūs blogi "Clevelando laikai". Ir ištikro buvo nemena pamatas bijotis. Tačiau dabar, rodos, toji sunkių laikų šmėkla, bedarbės debesys, pamazū pradeda slinkti šalin; užsinaukę dangus pradeda vėl blaivintis.

Kalbant apie bedarbes, reik pamiršti, kad visų bedarbių ir blogų laikų pamatinę priežastimi tankiausiai buvo stoka užsitikėjimo. Vieni gerai supranta, kad aukštas ir sidabras—taigi pinigai—nedingsta skradžiai žemę. Kiekvienas gali numanyti, kad laike taip vadinamų blogų laikų yra nemažiau pinigų, negu jų yra gerais laikais. O vienok paprastas žmogus, iškart patėmija, kad, rodos nei šio, nei iš to, ty pinigų staiga pradeda trukti.

Tas paprastai atsitinka tada, kada, kaip angščiausi minėta, žmonės nustoja užsitikėjimo, kada nežino, kas ateityje bus. Tada kiekvienas, užuot leisti pinigų apyvartai, užuot liuosai juos išdavinti įvairiems savo reikalams, drūčiai užspaudžia savo kišenių, palikdamas jame kiekvieną atliekamą centą. Tas tuojau atsiliepa pramonėje: krautuvių savininkai daro mažesnę apyvartą, taigi ir patys mažiau traukia prekių (tavarų) iš didelių dirbtuvių. O tos vėl, turėdamos mažiau užsakymų, mažina dirbtuvių darbą. Tokiu būdu ir prasideda abelsas vaizbos sustojimas, ir jis paprastai trunka iki tol, kol tas žmonių ne užsitikėjimas nepranyksta.

Kas gi panašų neužsitikėjimą pagimdo? Jį tankiai gali pagimdyti vienas tik gandas, plačiai tarp žmonių paleistas, kad busią sunkūs laikai. Tokiu įrankiu ypač tankiai naudojama laike politiški rinkimai. Vienok jeigu panašus gandas niekuom svarbesni neparemtas, tai jis ilgai užsilaikyti negali ir dingsta.

Tankiausiai neužsitikėjimą pagimdo didelės permainos šalies surėdyme, didelės teisų permainos. Tokį neužsitikėjimą turėjo me ir dabartiniai laikai. Valdžia perėjo į rankas demokratų partijos, kuri prezidento Clevelando laikuose labai blogai atsižymėjo ir užtraukė ant Siuveny ty Valstijų viena iš didžiausių bedarbių. Žmonės buvo įbauginami vien tik paties demokratų vardu. O čia, apat to visko, demokratų partija buvo pradžėjusi padaryti visą eilę svarbių permainų. Apėmusi valdžią, ji tuojau ir pradėjo svarstyti tarifų (muitų) klausimą, vėliaus pinigų mo klausimą; iš eilės turėjo eiti trūsty klausimas ir t. t.

Visi šie klausimai be galo svarbūs ir nuo jų gero ar blogo išrisimo priklauso visos šalies gerovė, arba negerovė. Pats dabartinis prezidentas buvo, išdailis, naujas ir plačiai visuomenei nepažįstamas žmogus. Nėdvyai, todėl, kad, belaukiant visų ty permainų, nežinant, kas bus ateityje ir kokios naujos teisės tvarkins šios šalies pramonę ir išdirbystę, "biznis" sustojė: niekas nenorėjo rizikuoti: dirbtuvių savininkai sustabdė dirbtuvių padidinimus, pramonininkai sumažino užsakymus dirbtuvėms,

geležinkeliai sustabdė naujų linijų pravedimą, ir pagalios patiplojio visuomenė taip pat užspaudė savo kišenių.

Laukta, kol pasirodys nauji įstatymai.

Prezidentas Wilsonas smarkiai pats ėmėsi darbo ir užsodino dirbti taipgi ir kongresą, kad kuogreičiausiai užbaigti tą svyravimą, nežinios ir abejojimo laiką.

Jau iš pat pradžių prezidentas pasirodė gabiu vyru. Bijotasi tik, kad jis "negaus sau rodos" su demokratiskais politikieriais ir savo progresyvių reformų įsistengs pervaryti taip, kaip jis nori. Vienok pasirodė, kad jo energija yra nemažesnė už jo gabumus. Viena ranka jis spyrė kongresą daryti tokius įstatymus, kokių didesnėji dalis įstatymų, matomai, reikalavo, o kita stipriai laikė botagą trustams, grąšindams teismu, jeigu jie kartais užsimanytų sukelti šalį paniką, umai uždarydami savo dirbtuves.

Tokiu būdu tapo pervaryta tarifo reforma ir pinigyno (currency) bilių, kurie labiausiai šalies progresą sulaukė. Trūstaipamatė, kad, matomai, čia juokų nebus ir todėl pasitraukė pasipurtė, bet galų-galė pradėjo tvarkyti savo reikalus, prisitaikydami prie naujų įstatymų. Viena po kitai dirbtuvės pradeda atdarinti savo laikinai uždarytas duris priminti pirmiaus paleistus darbininkus.

Pullmano vagonų dirbtuvės buvo vienos iš pirmiausių, kurios tai padarė. Fordo automobilių dirbtuvės Detroit'e paskyrė 10 milijonų savo darbininkams. Plieninio trusto dirbtuvės, kaip praneša laikraščiai, jau pradėjo vėl smarkiai dirbti Pittsburgho ir So. Chicagos rajonuose. Kadangi plieno išdirbystė skaitoma pulsu visų kitų išdirbystių, tai šitas faktas turi nemažą svarbą ir nurodo, kad bedarbės pavojus bene bus perėjęs. Jeigu kas "gerus laikus" sulaukio, tai tas, kad dabar prezidentas varo per kongresą dar naujus įstatymus apie trūsty suvaldymą. Vienok ir tas, matomai, pereis, nesukelęs jokių didesnių betvarkių šalje.

Wilsono administracija į trumpą laiką padarė stambias permainas įstatuose. Kitais laikais tokios permainos būtų sukėlė nemažą audrą pramonėje ir darbuose. Galima buvo tikėtis tokių laikų, kaip buvo prie Clevelando arba paskutiniomis metais Roosevelt prezidentavimo.

Jeigu tas neatsitaiko, tai už tai "reik duoti kreditą" energiskam ir sumaniam prezidento Wilsono veiklumui.

Šaltiniai svetimtaučių atsiliepimų apie lietuvius. Pateko mums į rankas mėnesinio angly laikraščio "The Survey" 14-tas numeris (vol. XXXI). Tenai esama p. M. E. McDowell, Chicago Universiteto Settlement'o perditinės parašyto straipsnio, užvardinto "Sung with Neighbors Back-of-the-Yards." Tame straipsnyje kalbama apie kai kurių ateivių tautų liandies dainas. Pateičiamos lenkai, lietuviai ir čekai. Išversta angly kalbon ir tenai patalpinta visų šių tautų himnai. Išversta lenkų "Boże coś Polskę," "Z dymem Poznań," "Jeszcze Polska nie zginęla" ir "Marsz Sokółów." Išversta dar musikiškiei hymnas "Lietuva, Tėvyne mūsų" (vertė Ant. Lalis) ir keletas čekų tautiškių dainų.

Tame straipsnyje pasakyta ir keletas abelsų žodžių apie lietuvius ir jų dainas. Prieto paduodama ir keletas žinučių iš mūsų istorijos. Idomumo dėlei, išstai paduodame ponios McDowell išreikštąsias apie lietuvius mintis. Jinai sako:

Lietuviai draugai yra sakę man, kad jų žmonės savo dainose neišreiškia karių jausmų ir, kuomet jų jausmai sujundinti, vartoja lenkų bei rusų dainas. Socialistai dainuoja Internacjonalą Marsalietės gaida.

Žemiau sekantis lietuvių himnas (straipsnyje žemiau paduota mūsų himno vertimas. "Liet" buvo parašytas dvidešimtam amžiui—pabaigoje tamsiausiųjų, rasi, dienų šios tautos istorijos. Per dvidešimt penkis metus jiems (lietuviams "L") nebuvo leista spauda; tačiau kuomet dabartinis caras buvo priverstas po didžiojo streiko 1905 m. šlame-tame nusileisti, spauda buvo dar kartą Lietuviceleista, ir sakoma, kad tukstančiai poemy, straipsnių ir apysakų buvo išnešta iš pasipėmo vietų.

Tiek tai pasakyta apie lietuvius. Kaip matome, čia nepasakyta apie lietuvius beveik nieko žodžio, kuris atitiktų su tikruoju dalyku stoviu. Prie progos reikalinga pastebėti, kad angly spaudoje, sulyginamai, dažnai pasirodo panašių straipsnelių, klaidingai informuojančiųjų savo skaitytojus musų tautos klausime. Patįs ty straipsnių rašytojai, kaip ir angščiausi priavestojo rašinio autorė, savo žinias, be abejonės, ne iš pirmo, kaip sakoma, išlaužia. Ty straipsnių autoriai rašo tai, ką jie sužino iš juos informuojančiųjų žmonių, kurie, budami nariais tautos, apie kurią informuojama, yra, kaip manoma, daug-maž žinovai tame klausime; yra žmonės, bent pamatiniausias faktus apie savą tautą žina, tame dalyke šiek-tiek autoritetingi. Straipsniai, panašūs į čia paduotąjį, rodo, kad jų autorių ištikrųjų klysta,—informatorių dažnai tiek pat žino, kiek ir angls-autoriai, ir pasakoja tai, kas jam užėjo mintin. Ne be to, esama kai-kada ir gerų informatorių, kurie suteikia teisingų žinių apie savą tautą, ir įsibraujančiosios klaidos yra paties straipsnio autoriaus kaltė. Kaip galima spręsti, šios rūšies informatorių yra sulyginamai nedidelis skaitlis. Prieto mums čia daugiau rupi tos rūšies informatoriai, kurie paduoda tokias žinias, kaip tai šiame atsitikime su ponu McDowell.

Nuomonė kaimyno, su kuriuom reikia gyventi, yra visgi šiek-tiek brangintina, kadangi ir praktiskame gyvenime tai turi svarbos. Mums privalo rūpėti, kad kaimynas būtų teisingai informuojamas; žinotų, kuom mes ištikrųjų esame. Kaimynas, nežinodamas mūsų kalbos ir, kaip sakoma, negyvendamas vienoje grincioje su mumis, gali žinoti tik tai, ką mę patįs apie save pasakysime. Iš čia lengva mabutyti, kad ir informatoriai gali būti tik tieki žmonės, kurie gerai numano dalyką, apie kurį reikia kalbėti. Tai kiekvieno lietuviu, kaip ir kiekvieno žmogaus abelsnai, priedermė turėti būti tylėti, jeigu nėra pakaktinai žinių apie aptariamąjį reiklą. Bus daug didesnė garbė tokiam informatoriui ir daugiau naudos visai tautai, pačiam rašytojui ir vėliau, jeigu informatorius, sanžišingai prisipažindamas savo neautoritetingumą, pasiųs įdomiausių žinių, jeigu gyvenimu svetimtautį pas kitą dalykus geriau pažįstantį ir išmanantį lietuvį.

Tuomet męs neturėsime tokių gražumynų, kaip žinutės, kad lietuviams spauda buvo uždrausta 25 metus, kad lietuviai, kuomet užėina noras kariauti, pradeda dainuoti lenkiškas bei rusiškas dainas ir panašiai.

Žada pirkti rumus Tautos Namams. Iš ištikimų šaltinių mums praneša, kad Lietuvių Mokslo ir Lietuvių Dailės Draugijos įgavusios po kojomis drūtą pamatą, kokį amerikiečiai padarė savo aukoms Tautos Namams, nemano Tautos Namų reikalo atidėlioti ilgan krepšin. Dabar, sakoma, jos svarsto naują projektą—vieton statyti Tautos Namus, kas užimtų gana ilgą laiką, ar negeriaus būtų pirkti atsakantį namą tuojau? Sakoma, kad ir proga dabar esanti gera.

Ant Vilijos kranto, prie pat Žaliojo tilto, yra dideli rūmai (palocius) senovės Lietuvos pilių stilykle. Seniaus ten buvo geležinkelio klinbas, kuriame atsi-buvo pirmasai Vilniuje lietuvių vakaras. Vieta esanti labai graži. Už ją prašo 135 tukstančių rublių, bet, sulyg žinovų nuomonės, jeigu tokius rumus reikėtų statyti, tai atsietų virš 200 tukstančių rublių. Tikimasi vie-nok dar šiek-tiek nuderėti ir nuo pirmiaus pamintės sumos.

"Jeigu šis projektas pereis,—rašo mūsų bendradarbis,—tai, ačiū amerikiečiams, Tautos Namų klausimas gali labai greitai laiku būti užbaigtas. Be amerikiečių paramos negalima būtų šių laikų apie tai nei manyti."

Jeigu šios rumus nupirktų, tai senąją vietą, kuri buvo Tautos Namams ir nupirktą, reikėtų, turbut, parduoti. Iš kitų šaltinių mums teko girdėti, kad už tą vietą Mokslo ir Dailės draugijoms jau siulyta keletu tukstančių rublių daugiau, negu buvo prieš porą metų už ją mokėta.

O už ją mokėta buvo, jeigu ne klystame, apie 17 tukstančių rublių. Taigi, pridėjus tai prie amerikiečių aukų, bus reikalingo kapitalo jau yra gvyais pinigais, o kita puselengai galima būtų surinkti.

Žada išleisti a. a. V. Dembskio biografiją. Mus prašo paskelbti, kad Brooklyn'e susitvėrė tam tikra komisija išleidimui neseniai mirusio kun. V. Dembskio biografiją. A. a. V. Dembskis, kaip jau pirmiaus minėjome, buvo žymus laisvamanybės pionierius, ir todėl, jam mirus, jo draugai ir pasekėjai susirupino, kaip senelio mirtį pagerbus. Sumanyta išleisti knygą, kurioj būtų aprašytas jo kaleidiskopiskas gyvenimas ir pakeimėti jo nuopelnai laisvamanybei. Komisija, susidedanti iš penkių narių (Juozas Ginkus, A. Augunas, W. Sibunaskas, O. Karaliūtė ir P. Stankevičius) kreipiasi prie visų veliono draugų, pažįstamų ir pažangiųjų lietuvių Amerikos draugijų, kviesdama visus prisidėti aukomis prie minėtos knygos išleidimo. Knygos kaina, menama, bus 50 centų, ir aukavusiems žadama už aukas atlyginti tomis knygomis. Aukas galima siųsti iždiniui adresu: W. Sibunaskas, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Kas to geis, redakcija galės taipgi minėtas aukas pakviutuoti.

Naujas laikraštis So. Bostone. Musų laikraštis šeimyna pasididino vienu nauju nariu: tik ką gavome pirmą numerį naujo savaitinio laikraščio "Ateitis", kuris pradėjo eiti So. Bostone, Mass. "Ateitis" savo įžengiamamjiam straipsnyj pasisako, kad ji bus tautiniai progresyviškos pakraipos laikraštis, rupinsis lietuvių jaunimo reikalais, lietuvių vaiztik, pramonės ir kitais abelsais lietuvių reikalais. Laikraštis yra 8 puslapių, didelio formato. Turinys pirmo numerio įvairus ir dar įspudį ne naujo, bet greičiau seno, jau pilnai nusistovėjusio laikraščio. Naujas laikraštis, matomai, turės gerą pasisekimą, nes nuo pat pirmo numerio, kaip praneša, p. V. Vitaitis, laikraščio administratorius, esą suviršum 700 skaitytojų. Gerą ateitį šiam laikraščiu lemia iš dalies ir tai, kad jį vesti paliečia p. Julius Baniulis, jaunąs, bet gabus publicistas, nuo kurio mūsų laikraštija daug ko gali ateityje tikėtis.

Laikraštį išleisdžia tam tikra bendrovė, inkorporuota ant \$25,000.00. Jos prezidentu yra p. K. Jurgelinas, sek.—p. Ant. Ivaškevičia ir iždin.—p. Jonas Kazmauskas. Ateities adresas: "Ateitis", 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Sveikindami naują draugą, męs širdingai vėliame "Ateičiai" geros ateities.

Naujas laikraštis Skotijoje. Pasirodė pirmasai numeris "Jėi-kolį (kodėl ne Išeivij? L.) Draugų." Skotijoje pradėjo eiti laikraščio. Redaktorium ir leidėju pasirašo kun. J. Norbutas.

—Prie Seinų Šaltinio skyriaus "Artojas" pristojė Danijoje iškla baigęs agronomas Stankevičius, kuris bus nuolatiniu to skyriaus vedėju.

Lietuvių opera Paryžiuje. Pranešama, jog Paryžiuje ruošiamasi statyti lietuvių operą. Francuzy kompozitorius Sylvio Lazari jau baigęs ją rašyti. Motyvai semiami iš lietuvių liaudies dainų. Lietuvių kompozitorių bei liandies melodių rinkėjų prašoma prisųsti antraštą: 41 B-D Batignoles, Paris, France, mūsų tautinių šokių melodių, kurios kompozitorius turės sugrąžinti. Siogje vasaroje operos autorius su teatro scenarijum rengiasi važiuoti Lietuvon, kad prisizūrėtų lietuvių tipams, rubams, gamtai, gyvenimui ir t. t. ir kad padarius operą kiek galima "lietuviškesnę." Operos turinis esąs paini-tas iš Kaizerlingo dramos "Pavasario auksa."

Dainų rinkinys ir lietuvių kalbos žodynas iš 1866—7 metų. "Vilties" 155-tame numeryje kun. A. Smulkštys praneša, jog p. P. Kriaučiunas, Mariampolės gimnazijos mokytojas, jam pasakes, buk dar savo moksleiviavimo metais Mariampolėje kas mokinius Lapinskus matęs didelį rinkinį dainų, kurios jam pasirodžiusios originalėmis liandies dainomis, bet labai graži jų sekima. Tasai rinkinys grįžėles kun. Ad. Lapinskiui. Pernai p. Kriaučiunas vėl sužinojęs, buk tos dainos padovanotos p. Boduin de Courteney, pirmiaus universiteto profesorui Krakuvoje. Prof. Courteney padovanotąjį rinkinį pavedęs Krakuvos universitetui, kame tasai rinkinys dabar ir turįs buti.

Kun. A. Smulkštys priveda kunigo Totoraičio nuomonę, buk tos dainos Seinų klerikų surinktos. Vyskupo Liubinskio laikais Seinų seminarijoje mokyta lietuvių kalbos ir klerikai raginta rinkti liandies dainas, mįsles ir patarles. Taigi, sulyg šios nuomonės, tasai rinkinys turėtų būti originalės kilmės. Liuosu buti klerikai ruoš lietuvių kalbon žodyną, kame alfabetiškoje tvarkoje būtų surašyta daug lietuviškų žodžių. Apie ruošąjį žodyną šiandien nieko negirdėti.

Raštijos dirvoje. "Liet. Žinio-se" pranešama, kad M. Kuprevičius išvertęs lietuvių kalbon ir rengias spaudon "L. Tolstojaus veikalą "Pirmoji pakopa" (Pier-via stupien). Ten pat pranešama, kad A. Jaroševičius išvertęs iš rusų Butlerovo bitininkavimo knygą "Bitė, jos gyvenimas ir reikalingi bitininkavime"

paties Fordo pranešimą, kuriame jis paaiškina, kodėl jis nusprendė savo darbininkams išdalinti 10 milijonų doliarų ir kodėl jis ir toliaus žada tą patį daryti.

—Męs apskaitliavome,—skamba Fordo pranešimas,—kad metinis kompanijos uždarbis išneš šiuosmet apie 20 milijonų doliarų ir todėl nusprendėme tuom uždarbiu pasidalinti pusiau su savo darbininkais. Musų kompanija sudvigubino savo darbininkams algas.

—Męs drūčiai tikime,—sako Fordas toliaus,—kad padalinimas pelno tarp kapitalo ir darbo nėra teisingas, ir kad darbininkai privalo turėti didesnę tam dalį, negu kad jie dabar turi. Tą savo persitikrinimą męs norime išreikšti kokiū nors praktisku būdu ir todėl nusprendėme sekti šitą mūsų planą.

—Šis planas praktiskai reiškia, kad nei vienas žmogus virš 22 metų amžiaus negaus mažiau, kaip \$3.00 į dieną, už 8 valandas darbo. Kitiems bus atlyginama proporcionališkai sulyg jų vertės, bet \$5.00 į dieną yra minimum (mažiausia).

—Kokių planus męs priimsime ateityje,—tas priklauso nuo aplinkybių, vienok męs tikimės, kad ir ateityje galėsime kiekvienų metų pabaigoje pasidalinti su darbininkais pelnu, atidėjus pirm to šalin tinkamas sumas apmokėjimui dividendų, pataisymui ir padidinimui dirbtuvių.

—Šisai planas,—baigia Fordo kompanija,—yra tik mūsų dirbtuvėms, bet męs pasitikime, kad ir kiti darbdaviai pripažins, kad pelnas nėra dabar lygiai dalinamas tarp darbdavių ir darbininkų, ir todėl jie pasistengs tai pagerinti kokiū nors būdu, kuris jiems atrodytų tinkamesnis.

paties Fordo pranešimą, kuriame jis paaiškina, kodėl jis nusprendė savo darbininkams išdalinti 10 milijonų doliarų ir kodėl jis ir toliaus žada tą patį daryti.

—Męs apskaitliavome,—skamba Fordo pranešimas,—kad metinis kompanijos uždarbis išneš šiuosmet apie 20 milijonų doliarų ir todėl nusprendėme tuom uždarbiu pasidalinti pusiau su savo darbininkais. Musų kompanija sudvigubino savo darbininkams algas.

—Męs drūčiai tikime,—sako Fordas toliaus,—kad padalinimas pelno tarp kapitalo ir darbo nėra teisingas, ir kad darbininkai privalo turėti didesnę tam dalį, negu kad jie dabar turi. Tą savo persitikrinimą męs norime išreikšti kokiū nors praktisku būdu ir todėl nusprendėme sekti šitą mūsų planą.

—Šis planas praktiskai reiškia, kad nei vienas žmogus virš 22 metų amžiaus negaus mažiau, kaip \$3.00 į dieną, už 8 valandas darbo. Kitiems bus atlyginama proporcionališkai sulyg jų vertės, bet \$5.00 į dieną yra minimum (mažiausia).

—Kokių planus męs priimsime ateityje,—tas priklauso nuo aplinkybių, vienok męs tikimės, kad ir ateityje galėsime kiekvienų metų pabaigoje pasidalinti su darbininkais pelnu, atidėjus pirm to šalin tinkamas sumas apmokėjimui dividendų, pataisymui ir padidinimui dirbtuvių.

—Šisai planas,—baigia Fordo kompanija,—yra tik mūsų dirbtuvėms, bet męs pasitikime, kad ir kiti darbdaviai pripažins, kad pelnas nėra dabar lygiai dalinamas tarp darbdavių ir darbininkų, ir todėl jie pasistengs tai pagerinti kokiū nors būdu, kuris jiems atrodytų tinkamesnis.

Toks yra Fordo pranešimas. Atsikreipdami dabar į laikraštiją ir visuomenę, randame, kaip jau augščiau paminėta, įvairių nuomonių. Daug didesnėji dalis kaip laikraštijos, taip, turbūt, ir visuomenės, užjaučia šiam Fordo darbiui ir nesigaili jam pagyrimo žodžių. Daugelis mano, kad šis Fordo pasiūlymas turi nepaprastą svarbą. Sakoma, kad tai yra spindulys ateinančios nanjos gadybės šios šalies industrijoje (išdirbystėje ir pramonėje). Menama, kad kitos didelės išdirbystės, ypač automobilių srityje, seks Fordo pavyzdį, norėdamos išlaikyti su juom konkurenciją, ir padarys tą patį, o tas bus pradžia "naujos industrialės liuosybės", kuri tokiu būdu įvyks ir be socialistiško režimo. Sutrupinęs

paties Fordo pranešimą, kuriame jis paaiškina, kodėl jis nusprendė savo darbininkams išdalinti 10 milijonų doliarų ir kodėl jis ir toliaus žada tą patį daryti.

—Męs apskaitliavome,—skamba Fordo pranešimas,—kad metinis kompanijos uždarbis išneš šiuosmet apie 20 milijonų doliarų ir todėl nusprendėme tuom uždarbiu pasidalinti pusiau su savo darbininkais. Musų kompanija sudvigubino savo darbininkams algas.

—Męs drūčiai tikime,—sako Fordas toliaus,—kad padalinimas pelno tarp kapitalo ir darbo nėra teisingas, ir kad darbininkai privalo turėti didesnę tam dalį, negu kad jie dabar turi. Tą savo persitikrinimą męs norime išreikšti kokiū nors praktisku būdu ir todėl nusprendėme sekti šitą mūsų planą.

—Šis planas praktiskai reiškia, kad nei vienas žmogus virš 22 metų amžiaus negaus mažiau, kaip \$3.00 į dieną, už 8 valandas darbo. Kitiems bus atlyginama proporcionališkai sulyg jų vertės, bet \$5.00 į dieną yra minimum (mažiausia).

—Kokių planus męs priimsime ateityje,—tas priklauso nuo aplinkybių, vienok męs tikimės, kad ir ateityje galėsime kiekvienų metų pabaigoje pasidalinti su darbininkais pelnu, atidėjus pirm to šalin tinkamas sumas apmokėjimui dividendų, pataisymui ir padidinimui dirbtuvių.

—Šisai planas,—baigia Fordo kompanija,—yra tik mūsų dirbtuvėms, bet męs pasitikime, kad ir kiti darbdaviai pripažins, kad pelnas nėra dabar lygiai dalinamas tarp darbdavių ir darbininkų, ir todėl jie pasistengs tai pagerinti kokiū nors būdu, kuris jiems atrodytų tinkamesnis.

Toks yra Fordo pranešimas. Atsikreipdami dabar į laikraštiją ir visuomenę, randame, kaip jau augščiau paminėta, įvairių nuomonių. Daug didesnėji dalis kaip laikraštijos, taip, turbūt, ir visuomenės, užjaučia šiam Fordo darbiui ir nesigaili jam pagyrimo žodžių. Daugelis mano, kad šis Fordo pasiūlymas turi nepaprastą svarbą. Sakoma, kad tai yra spindulys ateinančios nanjos gadybės šios šalies industrijoje (išdirbystėje ir pramonėje). Menama, kad kitos didelės išdirbystės, ypač automobilių srityje, seks Fordo pavyzdį, norėdamos išlaikyti su juom konkurenciją, ir padarys tą patį, o tas bus pradžia "naujos industrialės liuosybės", kuri tokiu būdu įvyks ir be socialistiško režimo. Sutrupinęs

paties Fordo pranešimą, kuriame jis paaiškina, kodėl jis nusprendė savo darbininkams išdalinti 10 milijonų doliarų ir kodėl jis ir toliaus žada tą patį daryti.

—Męs apskaitliavome,—skamba Fordo pranešimas,—kad metinis kompanijos uždarbis išneš šiuosmet apie 20 milijonų doliarų ir todėl nusprendėme tuom uždarbiu pasidalinti pusiau su savo darbininkais. Musų kompanija sudvigubino savo darbininkams algas.

—Męs drūčiai tikime,—sako Fordas toliaus,—kad padalinimas pelno tarp kapitalo ir darbo nėra teisingas, ir kad darbininkai privalo turėti didesnę tam dalį, negu kad jie dabar turi. Tą savo persitikrinimą męs norime išreikšti kokiū nors praktisku būdu ir todėl nusprendėme sekti šitą mūsų planą.

—Šis planas praktiskai reiškia, kad nei vienas žmogus virš 22 metų amžiaus negaus mažiau, kaip \$3.00 į dieną, už 8 valandas darbo. Kitiems bus atlyginama proporcionališkai sulyg jų vertės, bet \$5.00 į dieną yra minimum (mažiausia).

—Kokių planus męs priimsime ateityje,—tas priklauso nuo aplinkybių, vienok męs tikimės, kad ir ateityje galėsime kiekvienų metų pabaigoje pasidalinti su darbininkais pelnu, atidėjus pirm to šalin tinkamas sumas apmokėjimui dividendų, pataisymui ir padidinimui dirbtuvių.

paties Fordo pranešimą, kuriame jis paaiškina, kodėl jis nusprendė savo darbininkams išdalinti 10 milijonų doliarų ir kodėl jis ir toliaus žada tą patį daryti.

—Męs apskaitliavome,—skamba Fordo pranešimas,—kad metinis kompanijos uždarbis išneš šiuosmet apie 20 milijonų doliarų ir todėl nusprendėme tuom uždarbiu pasidalinti pusiau su savo darbininkais. Musų kompanija sudvigubino savo darbininkams algas.

—Męs drūčiai tikime,—sako Fordas toliaus,—kad padalinimas pelno tarp kapitalo ir darbo nėra teisingas, ir kad darbininkai privalo turėti didesnę tam dalį, negu kad jie dabar turi. Tą savo persitikrinimą męs norime išreikšti kokiū nors praktisku būdu ir todėl nusprendėme sekti šitą mūsų planą.

—Šis planas praktiskai reiškia, kad nei vienas žmogus virš 22 metų amžiaus negaus mažiau, kaip \$3.00 į dieną, už 8 valandas darbo. Kitiems bus atlyginama proporcionališkai sulyg jų vertės, bet \$5.00 į dieną yra minimum (mažiausia).

—Kokių planus męs priimsime ateityje,—tas priklauso nuo aplinkybių, vienok męs tikimės, kad ir ateityje galėsime kiekvienų metų pabaigoje pasidalinti su darbininkais pelnu, atidėjus pirm to šalin tinkamas sumas apmokėjimui dividendų, pataisymui ir padidinimui dirbtuvių.

—Šisai planas,—baigia Fordo kompanija,—yra tik mūsų dirbtuvėms, bet męs pasitikime, kad ir kiti darbdaviai pripažins, kad pelnas nėra dabar lygiai dalinamas tarp darbdavių ir darbininkų, ir todėl jie pasistengs tai pagerinti kokiū nors būdu, kuris jiems atrodytų tinkamesnis.

Toks yra Fordo pranešimas. Atsikreipdami dabar į laikraštiją ir visuomenę, randame, kaip jau augščiau paminėta, įvairių nuomonių. Daug didesnėji dalis kaip laikraštijos, taip, turbūt, ir visuomenės, užjaučia šiam Fordo darbiui ir nesigaili jam pagyrimo žodžių. Daugelis mano, kad šis Fordo pasiūlymas turi nepaprastą svarbą. Sakoma, kad tai yra spindulys ateinančios nanjos gadybės šios šalies industrijoje (išdirbystėje ir pramonėje). Menama, kad kitos didelės išdirbystės, ypač automobilių srityje, seks Fordo pavyzdį, norėdamos išlaikyti su juom konkurenciją, ir padarys tą patį, o tas bus pradžia "naujos industrialės liuosybės", kuri tokiu būdu įvyks ir be socialistiško režimo. Sutrupinęs

paties Fordo pranešimą, kuriame jis paaiškina, kodėl jis nusprendė savo darbininkams išdalinti 10 milijonų doliarų ir kodėl jis ir toliaus žada tą patį daryti.

—Męs apskaitliavome,—skamba Fordo pranešimas,—kad metinis kompanijos uždarbis išneš šiuosmet apie 20 milijonų doliarų ir todėl nusprendėme tuom uždarbiu pasidalinti pusiau su savo darbininkais. Musų kompanija sudvigubino savo darbininkams algas.

—Męs drūčiai tikime,—sako Fordas toliaus,—kad padalinimas pelno tarp kapitalo ir darbo nėra teisingas, ir kad darbininkai privalo turėti didesnę tam dalį, negu kad jie dabar turi. Tą savo persitikrinimą męs norime išreikšti kokiū nors praktisku būdu ir todėl nusprendėme sekti šitą mūsų planą.

—Šis planas praktiskai reiškia, kad nei vienas žmogus virš 22 metų amžiaus negaus mažiau, kaip \$3.00 į dieną, už 8 valandas darbo. Kitiems bus atlyginama proporcionališkai sulyg jų vertės, bet \$5.00 į dieną yra minimum (mažiausia).

—Kokių planus męs priimsime ateityje,—tas priklauso nuo aplinkybių, vienok męs tikimės, kad ir ateityje galėsime kiekvienų metų pabaigoje pasidalinti su darbininkais pelnu, atidėjus pirm to šalin tinkamas sumas apmokėjimui dividendų, pataisymui ir padidinimui dirbtuvių.

—Šisai planas,—baigia Fordo kompanija,—yra tik mūsų dirbtuvėms, bet męs pasitikime, kad ir kiti darbdaviai pripažins, kad pelnas nėra dabar lygiai dalinamas tarp darbdavių ir darbininkų, ir todėl jie pasistengs tai pagerinti kokiū nors būdu, kuris jiems atrodytų tinkamesnis.

sunus; vėliaus dirbo jis, kaip mechanikas elektrinio dirbtuvė; dar vėliaus, susidėjęs keletą doliarų, jis užsidėjo dviračių ("baicyklių") šapelę, kur jis per istisus metus taisė senus dviračius, sudėtinėjo naujus, ir visą laiką laukė sau galvą, kaip išmislins naują pigesnę automobilį. Šioj šapelėj jis galvą-galvą padirbo pats savo pirmą Ford automobilį. Jis pradėjo laukti sau galvą ir toliaus, kaip tą savo išradimą sunaudojus. Pinių jis neturėjo. Reikėjo jį gauti. Bet kaip? Tvirtai kompanijai? Bet kas jam užsitikės? Vienok energiškas jaunas vyras, tikėdamas ir savo gabumus ir energiją, pasiryžo butinai sutverti kompaniją, ir 1903 metuose, pergalėdamas beveik nepergalimas sunkumų, įsai sutvėrė kompaniją su kapitalu \$100,000. Kaip buvo stoka pinigų, galima spėti nors iš to, kad advokatai, kurie išdirbinėjo inkorporavimo popierais, vieton gauti atlyginimą pinigais, buvo priversti imti šerių tų pačių kompanijų. Jie kratėsi nuo to rankomis ir kojomis, reikalaudami gyvų pinigų už savo darbą, vienok jų negavo. Šiandien gauna už tuos šerių kelis šimtus tukstančių doliarų dividendų kasmet.

Dar prieš Fordą automobilį išdirbystę buvo pagarsėjęs taip vadinamas Seldono patentas, kuris skaitėsi pačiu, taip sakant, pamatu automobiliaus budavojime, ir kiekvienas automobilis išdirbėjas buvo priverstas mokėti donų už patento naudojimą jo savininkui. O tuom Seldono patentu savininku buvo "Association of Licensed Automobile Makers." Fordas užprotestavo prieš tokį patento monopolizavimą, vienok po kelių metų sunkaus bylinėjimosi prakiso. Tada jis padėjo visą savo turtą ir bylą perkėlė į angščiausių Suvenyčių Valstijų Teismą, kur tris metus atgal išlošė bylą, sudruginamas įsivyravus iki šiam laikui minėtos draugijos Seldono patento monopolijai.

Pasisekimas Fordo kompanijos po to buvo nepaprastas. Nežinrint j tai, kad jo mašinos buvo labai pigios, jos turėjo tokį patisekimą, kad netrukus kompanijos kapitalą padidinta iki 2 milijonų doliarų. 1912 metais Fordo kompanijos vertė pasiekė 35 milijonų doliarų, o 1913 metais — 64 milijonų doliarų.

Skelbdamas savo augščiausią minėtą pranešimą apie padvigubinimą algų, jis pasakė: "Aš vėlyt norėčiau matyt 50 tukstančių žmonių laimingų ir užganėdintų, negu keletą milijonierų."

Kazys Aušris.

IS VISUR.

Laikraščiai praneša, buk pavojingai apsirgo Turkijos valdovas sultanas Mahometas.

Francuzijos nupulė didelis meteoras (akmuo iš dangaus). Puolant jam, buvo tokia baladonė, kad daug langų nuo to išbyrėjo. Manoma, kad tasai akmuo nupulė angliškam kanalan, bet kur, nežinia.

Laikraščiai praneša apie svarbius išmėginimus laike manevrų francuziškų karischo laivyno povandeninių laivelų. Du povandeniniai laivai nepatęmty pėrėjo dvi eili torpedinių laivų ir prisartiuto prie didelių mušio laivų. Jeigu tai būtų karo laike, du maži povandeniniai laivelai būtų galėję suvisi išnaikinti tvirčiausią prieš laivyną. Tokiu būdu pasirodo laike karo didelė vertė povandeninių torpedinių laivų. Tie laivelai mėtė ir didelius laivus torpedus, o jų pasiekti nebuvo galima.

Pietinėj Afrikoj, dėl streiko geležinkelinių, sustoję traukiniai bėgiojimas. Traukinių bėgiojimas Transvaalij ir Oranijoj pasilovė. Natūlinį prieš streikerius pasaukta tarnyston visa milicija. Jaegersontamo deimantų kasyklose sustreikavo juodspalviai, ir čia sugauti indiniai darbininkai. Susirėmimo darbininkų su policija užmūsta septyni juodieji darbininkai. Pasaukta tarnyston 60,000 milicijos kareivių.

Viena didelė firma Londone pagarsino, jog reikalauja nutukusių žmonių, kuriuos nori priimti, kaip agentus pardavinėti prekes, nes buk nutukusiems geriau sekasi prekes įbrukti. Gal but taipgi, kad toji firma pardavinėja kokius nupenėjimui laibų vaistus.

Daugelis valscių Latvijoj atsisako valscių mokyklas jungti su valdzios mokyklomis, atsisako priimti valdzios duodamas mokyklų užlaikymui pašelpas. Tai vis dėlto, kad valdzios mokyklose nemokina prigimtos vaikų kalbos. Valscių savo vienlėšomis rengia privatiškas mokyklas.

Iš Europos praneša apie didelius šalčius, sniego pustynes ir tvanus. Peterburga sniegas užklojo ant 3 pėdų giliai. Rytinėj Rusijoj yra dideli šalčiai; sušalo jau daug žmonių ir galvijų. Upė Reinas užtvino. Pomeranijos pakraščiai kaimus užliejo smarkaus vėjo išmestos Baltiko jurių vilnys, kurios nunešė ir jures diktažvėjį namelij.

Angliškose kolonijose pietinėj Afrikoj užgimę geležinkelinių streikai išsiplatino ir ant kitų darbo šakų. Visos darbininkų unijos balsavo taipgi už streiką. Apšaukta todėl visuotinis streikas. Generališkas streikas apėmė Transvaalij, Oraniją, Natal ir Cape Town kolonijas. Valdžia bijosi, kad darbininkai visose kolonijose nesuteiktų revoliucijos prieš kapitalistus apskritai. Traukinių, gatvinių kary bėgiojimas pasilovė; neveikia paktas ir telegrafas. Kraštoese, streikų apimtuose, apšaukta karo stovis. Bankus ir aukso krautuves saugoja kariumenė.

Japonijoj išsiveržė vulkanas Sakura Jima, kuris miegojo 180 metų ir laikomas buvo užgesnėjęs. Išpradžij žemė drebėti pradėjo, bet žmonės, Japnijoj prie drebėjimų pripratę, nedaug to paisė. Bet paskui išsiskyrė išsiveržė upės degančios lavos, kuri viską ant savo kelio išnaikino; išnaikino kaimus ir miestus ir nuplakė miesto Kagoshima link, ir manyta, kad tą turintį 60,000 gyventojų miestą su visais žmonėmis sudegino. Žmonių žuvo tukstančiai, bet miesto Kagoshima lavos upė nepasiekė, išnaikino vien daug triobų, bet žmonių ten užmūsta tik 10, o sunkiai sužeista 30. Žmones gelbėti atkako Japonijos karo laivai ir jiems pasisekė daug žmonių išgelbėti. Kiek išviso žuvo žmonių, dar tikrai nežinia, bet žuvusių skaitlius skaitosi tukstančiais.

Smarki vėtra Krakove išvertė didelį vinkšną ir po jos šaknims rado užkastą Lenkijos karalių vainiką. Tasai vainikas padirbtas 14 šimtmetij, o prazuvo 18 šimtmetij.

Išrinktas Albanijos karaliumi kunigaikštis Wied nesiskubina užimti vietą. Reikalauja pirmasutvarkymo jo užlaikymo reikalų, padidinimo algos ir leidimo užtraukti svetur paskolą, padirbimo reikalingų karaliui ženklų, tame ir vainiko.

Kievo teismo išteisintas pargarsėjęs iš bylos Kievo teisme žydas Beilis sausio 13 dieną iškelia iš Rusijos į Palestiną. Apigyvens jis ant nupirkto jam farmos netoli miesto Jaffa.

Milioničius L. M. Jones iš Clinton, N. Y., pirkto Vokietijoj Holstefino veislės bulių ir už jį užmokejo \$15,000.

Angliškas vabalų rinkėjas užmokejo už vieną blusą \$5,000. Bet blusos tos veislės veisiasi tik odoj jau beveik išnaikintų jurių udry.

Atidarydamas parlamentą, Švedijos karalius, tarp kitko, pasakė, jog busias užgirtas paduotas sumanymas pripažinti moterims pilnas politiškas teises Švedijoj.

Japonijos sostinėj, mieste Tokio, pasimirė kunigaikštis Yukio Ito, išgyvenęs 71 metą. Laike karo su Rusija, jis buvo perdidin Japonijos laivyno štabo.

Pašnekelių Kampelis.

384. Iš kur atsirado minkšta žemė? Buvo laikas, kuomet viskas sausžemės susidėjo iš vienos istisos, kaip akmuo, kietos uolos. Taip buvo pirmuose žemės susitvėrimo amžiuose, kuomet viršutinis žemės sluogsnis iš karštos tirštos medžiagos pavirto į kietą lukštą, ant kurio mes dabar gyvename.

Tačiau dabar, šale kietų uolų, mes turime ir daug minkštos žemės? Toji minkšta žemė yra ilgai veikusių įvairių gamtos jėgų darbo pasekmė. Svarbiausiais veiksniais pirmutinių kietų uolų sutrupinime reikalinga paskaityti vanduo ir oras.

Kaip tikrai žemės atvėso tiek, kad garai galėjo pavirsti į vandenį, prasidėjo baistaus lietus, koki mes niekuomet nematysime. Dabar vanduo dengia tris ketvirtis viso žemės paviršiaus. Iš pradžių tasai visas vanduo, su darantįs dabartines milžiniškas jures, plaukiojo vienu istisu debesų sluogsniu viršum žemės.

Atvėsus žemei, garai tame sluogsnyje virto vandeniu ir baistausiomis sriovėmis pylėsi žemyn. Tačiau, nors oras buvo atvėsus, bet žemės lukštą turėjo saivje dar didelį karštį. Nukritusis žemės paviršius, palietęs karštą žemę, mės paviršius, pavirsdavo į garą ir vėl kildavo augstyn. Baistausis lietus dideliu smarkumu krito iš debesų per tirščiausius, augstyn kilančius ukanas. Koksai tai buvo regėnys, šiandien sunku yra sau įsivaizdinti. Ir taip darėsi ne valanda, ne dieną, savaitę, mėnesį; net ne vienus-kitus metus; istisais amžiais žemė buvo tokio vaizdo regykla. Nuolatos kietą žemės paviršių plakęs vanduo atskeldavo laikus nuo laiko uolos daleles, nuplaskdavo jas kur klonysna, žemumosa. Atskeltas daleles vanduo dar labiau smulkino. Tai buvo pirmas žingnis prie busiamųjų minkštos žemės sluogsnį.

Kuomet žemės paviršius dar labiau atvėso, kuomet palovė pylės bausis nuolatinis lietus, kuomet jau ir ledo pradėjo atsivirsti ant žemės, prasidėjo antrasis smulkiųjų žemės sluogsnį tvėrimo laikotarpis. Dabar jau ramiau, nors, rasi, daug greičiau, ejo tolimesnis tojo tvėrimo procesas.

Kiekvienam žinoma, kad beveik visoki kuni nuo šalčio susitraukia, o nuo karščio plečiasi. Kiekvienas kumas, kiekviena medžiaga, kaip kieto ir tiršto sudėjimo nebuty, visuomet tarp savo sudėtinųjų dalelių turi mažesnius ar didesnius protarpus. Nors tie protarpai būtų ir labai maži, tačiau oras įsigauna į juos. Ačiu šilumai orui, medžiaga plečiasi; protarpuose esantis oras, skėsdamasis, padidina tuos protarpus. Padidėjus protarpams, ir juos ineina vanduo. Vanduo, kaip žinome, turi vieną ypatybę, kuri vandenį skiria nuo visų kitų medžiagų. Visi kuni, žeminanties temperatūrai, vis daugiau susitraukia. Vanduo traukiasi tikrai tol, kol jojo šiluma nenupuola iki 4 laipsnių pagal Celsij. Puolant temperatūrai dar žemiau, vanduo vėl pradeda skėstis. Prie 4° pagal Celsij vanduo virsta į ledą, ir skėtimosi procesas tuo keliu yra ypatingai smarkus. Ačiu, kad esantis kokių nors kuni protarpuose vanduo, pavirsdamas į ledą ir išsiskėsdamas, turizymia padidinti protarpus. Kitą metą vandens ineina jau daugiau į protarpus, kurie tuomet dar žymiau plečiasi. Taip iš metų į metus kartojasi, ir, ačiu vis pasididinauantiems protarpams, kumas darosi silpnėsis ir galop visai subyra. Iš kitos pusės, nepačiauja veikės ir oras su visomis savo permainomis.

Tokis tai procesas eina ir paviršutiniuose kietuose uolų sluogsnuose; už kiek laiko kietos nulos pavirsta smėliu (pieska), kurį vanduo nuneša į žemesnes vietas. Kaip smulkiai vanduo ir oras gali sumalti kietą uolą, rodo mums sluogsniai smulkiausio smėlio, randamo jurių ir upių kraštuose.

Tokiu tai būdu iš pirmutinių kietų uolų gavosi minkštoji žemė, kuri ilgai, ačiu įvairiems gamtos veiksniams, ir į juodžemį galėjo pavirsti. Svarbiausiais veiksniais čia buvo augalai ir gyvūnai. Augalai, pergyvenę savo amžių, ten pat puldavo ant žemės, supudavo ir susimaišydavo su susmulkintu smėliu. Smėlio susimaišymui su augalo likučiais labai pagelbėdavo visoki po tuos likusius landžiojanti kirminai ir vabalai.

Tasai procesas nepasilovė ir iki šio laiko. Ir šiandien diena iš dienos, valanda iš valandos eina tas visas didis procesas taip, kaip ejo šimtus metų; tės jis dar šimtus ir, rasi, tukstančius metų. Dar šiandien yra šimtai debesius remiančių kalnų ir taip visokių augstynų. Augščiaus minėtieji veiksniai uoliai naikina tuosius kalnus, verčia juos į smiltis ir tasias sunėša žemesnėsa vietosa. Tas procesas eis, kol nebus sunaikinti visi kalnai.

Ant Marso, sakoma, nesą kalnų. Lyguma dengia visą Marsą paviršių. Kaip galima manyti, toji lyguma susidėjo iš minkštos žemės. Tenai kalnų sutrupinimo procesas jau užsibaigė. Tasai pats likimas laukia ir mūsų žemėje. Ateis laikas, kuomet visi kalnai bus sunaikinti-sutrupinti, ir visą žemės paviršių dengs tokia pat, kaip ant Marso, begalinė iš minkštos žemės susidėjusi ir vanden, rasi, užlieta, lyguma.

385. Kuomet ir kur atsirado kviečiai? Kviečiai, kurie šiandien yra taip išsiplatinę, kad daugelyje vietų be jų negalima tiesiog apsieiti, yra javas, pažįstamas ne vien naujųjų laikų žmonėms. Kiek galima susekti, kviečiai žinomi yra žinomi labai senai.

Senovės greikai pažinojo kviečius ir juosius vartojo. Greikai kviečių išplatintoja savo padavimuose vadino deivę Ceres. Šioji deivė išmokiusi Triptolemus žemę apdirbti ir duoną pagaminti, paskui davusi jam tam tikrą vežimą, kuriuom Triptolemus važinėjęs ir platinęs tuos javus tarp visų tautų.

Tačiau, greikai nebuvo pirmaieji žmonės, žinoję kviečius ir juos vartoje. Kynijoje kviečiai, buvo žinomi apie 2700 metų prieš Kristaus gimimą. Tenai jie skaityta dovana, duota žmonėms tiesiog iš dangaus.

Bet ir kyniečiai nebuvo žmonėmis, kurie pirmiausiai pažinojo kviečius. Egiptėnų, kaip galima spėti, kviečius pažinojo dar angščiaus. Betyrinėję senovės Egipto piramidų, rasta plyta su įmurytu ir jų kviečio grudo. Ant plytos buvo pažymėtas 3359 metas prieš Kristaus gimimą. Taigi, jau tais laikais kviečiai egiptėnams buvo žinomi.

Tokios tai istoriškos žinios apie kviečių vartojimą. Tačiau yra iš kasinėjimų Šveicarijoje rasta, jog kviečius pažinojo ir tie vadinamieji ezerų gyventojai, tai yra žmonės, kurie savo buveines statydavo ant ezeruose įkalto stulpų. Apie šiuos žmones istorija nesuteikia mums jokių žinių, vien iškasamųjų liekanų pagalba galima šįjį apie juos žinoti—taip senai jie gyveno. Randama, kad taip vadinaujaniamieji akmens amžiuje įvairiose Europos vietose kviečiai žinoti. Taigi, jau seniausiuose amžiuose kviečiai vartoti.

Kur pirmiausiai atsirado kviečiai—tikrai nežinia. Kiek iki šiolei žinoma, kviečiai auga tikrai žmonių pasėti ir prižiūrimi. Taip vadinamųjų "laukinių kviečių" dar niekur nerasta. Išreikšta nuomonė, kad kviečiai augę niekieno neprižiūrimi Palestinoje. Tačiau šitasai spėjimas yra abejotinas. Kitų spėjimų šalie šiojo vienintelio nepastatyta.

Šiandien kviečiai yra labai išsiplatinę ir atsizymi dideliu savo rūšių įvairumu. Darant aplamą apskaitliavimą, reikalinga pažymėti, kad dabar kviečių rūšių yra žinoma suvisum šeši šimtai.

386. Kodėl sunkus laivas laikosi ant vandens paviršiaus? Jeigu mes akmenį, geležį, stiklo gabalą mesime į vandenį, tai pamatysim, kad mūsų įmestasai daiktas nugeims į dugną, paskęs. Bet jeigu mes padėsim ant vandens sveiką stiklinę, tai jiniai ramiai plūdursiuos ant paviršiaus. I tą stiklinę dar galime įdėti keletą mažų akmenukų arba geležies gabalėlių. Tuomet tikrai apatinė dalis kietų nugrims vandeni; viršutinė dalis bus augščiaus vandens, ir stiklinė neskęs. Dabar pradėkime dėti vis po akmenuką arba geležies gabalėlį daugiau. Kaskart stiklinę vis daugiau grims vandeni, kol galop viršutinė josios dalis nepasieks vandens paviršiaus ir visą stiklinę su savo įtampa nenuskęs. Jeigu gi mes į stiklinę įskarto įdėsim daug akmenukų ar geležies, tai jiniai iškart paskęs.

Kame gi priežastis, kad stiklinė su viena joje svara neskęsta, o su kita tuojaus dugnan nugrimsta? Paimekime mūsų stiklinę ir pasverkime; paskui paimekime tiek vandens, kad jisai užimtų tiek pat vietos, kaip ir mūsų stiklinė, ir tą vandenį taipogi pasverkime. Sulyginkime ir gautasias svaras, ir pamatysime, kad vanduo daug daugiau sveria. Sverkime dabar stiklinę su akmenukais ar geležies gabalėliais. Svara vis didinsis ir artinsis prie tos svaros, kurią turi paimtoji vandens dalis. Abi svaros galop susilygins, ir dar toliaus kraunant stiklinę nauju sunkumu, stiklinės svara pervirsins vandens svarą. Darydami tuos bandymus, išimkime, pasverkime, vėl atgal išimkime kiekvieną kartą stiklinę į vandenį. Pastebėsime gan įdomų dalyką. Kaip sveriant, su kiekvienu kartu abiejų daiktų svaros vis artinsis prie lygumo, taip ir viršutinis stiklinės kraštas artinsis prie vandens paviršiaus. Galop stiklinės kraštas, kuomet svaros lygios, susilygins su vandens paviršium. Kuomet stiklinės svara pervirsins paimtąjį vandenį, pirmoji paskęs.

Jeigu akvyvai, pernagrėsinime tuos bandymus, tai labai lengvai prieisime prie kelių išvadų, kurios paaiskins mums, kodėl ir didelis sunkus laivas laikosi ant vandens paviršiaus ir neskęsta. Pirmiausiai, mes rasime, kad mūsų stiklinė, įleista į vandenį, išstumia, ar išspaudžia tulį vandens dalį. Išpaustasai vanduo veržiasi atgal į tą vietą, iš kurios likosi išspausas, stumia laukan stiklinę, ir, ačiu stumimui, stiklinė laikosi ant vandens paviršiaus. Vanduo negali visai laukan stiklinės išspausiti, kadangi stiklinės sunkumas yra stumimui prieštaraujanti jėga. Tosios dvi stumimo augstyn ir sunkumo veikinios žemyn, jėgos galop susitaiko ir ineina į tam tikrą harmoniją, arba santarą, tarp savęs. Antru kartą įleidus sunkesnę (su įtampa) stiklinę, veržimasis žemyn didesnis ir stumimą augstyn daugiau įveikia. Sunkumas kaskart darosi didesnis, galop apveikia stumimą augstyn ir stiklinė atsiduria dugne.

Paintasai bandymams vanduo užėmė tiek vietos, kiek stiklinė. Daugiau vandens stiklinė negali išspausiti. Mes paėmėme taip vadinamąjį "maksimumą". Stiklinė tol laikėsi ant vandens paviršiaus, kol jiniai su savo įtampa sverė mažiau už tą maksimumą. Perviršius maksimumą, nuskendo. Tas pats bus su kiekvienu daiktu: jisai tol laikysis ant vandens paviršiaus, kol to daikto išstumtasai vanduo svers daugiau už tą patį daiktą; vadinasi, kol tasai daiktas bus lengvesnis už išstumtąjį vandenį.

Tuom įstatymu naudojamas ir prie laivų statymo. Laivas išspaudžia milžiniškai daug vandens. Visas laivas sveria daug mažiau negu išspausasai vanduo. Todėl į laivą galima krauti tiek sunkumo, kad visas laivas su savo įtampa svertų beveik tiek, kiek išspausasai vanduo. Jeigu išspausasai vanduo mažiau sveria, laivas išsiskų eis į dugną; jeigu vandens ir laivo sunkumai lygūs, bangos užlies laivą, padidins jo sunkumą ir nugarzdins į dugną. Todėl laivas užkraunama taip, kad išspausasai vanduo visuomet daugiau svertų negu laivas su jojo įtampa.

Tame tai yra priežastis, kodėl sunkūs laivai ramiai sau plaukioja ir neskęsta. Prisilaikant šiuo taisyklių, galima sutaisyti nors geležinį, ar plieninį laivą, ir jisai neskęs.

387. Kuomet pradėta kopertai vartoti? Kopertai visuotinan vartojimai inejo sulyginamai neseniai, vos nuo 1840 metų. Taisiais metais pradėta vartoti užkljuojamieji kopertai. Pirmiausiai kopertai išrasta 1830 m., sakoma, tulo knygų pardavėjo S. K. Brewer, Brighton. Brewer turėdaves tokių mažų popieros lakštų laiškam, kad ant jųjū sunku buta antrašas parašyti. Todėl jisai sulyg ty lakštų sulenkėdaves kitą popierą į tam tinkamą kopertą. Išradėjas turėjęs net ir tam tikrą įtaisą kopertų popierai pjaustyti. Žinoma, tie kopertai turėjo daug trukumų ir vartojime buvo kėblūs. Tat pilnai suprantamas yra tasai greitumas, su kuriuom išsiplatino 1840 metuose išrastieji, parankūs, lengvai užkljuojamieji kopertai. 1845 metuose išrasta jau tam tikra mašina kopertų popierai lankyti, ir neužilgo kopertai visur išsiplatino.

388. Kuomet ir kur įtaisyta pirmasis geležinkelis po žeme? 389. Kur atsibuvo navatniausios lenktynės? 390. Kodėl žmogus keikia? 391. Kokiū būdu valgo kai-kurie gyvūnai, neturintieji dantų? (Atsakymai bus kitam numerij.)

KLAUSIMAI.

387. Kuomet pradėta kopertai vartoti? Kopertai visuotinan vartojimai inejo sulyginamai neseniai, vos nuo 1840 metų. Taisiais metais pradėta vartoti užkljuojamieji kopertai. Pirmiausiai kopertai išrasta 1830 m., sakoma, tulo knygų pardavėjo S. K. Brewer, Brighton. Brewer turėdaves tokių mažų popieros lakštų laiškam, kad ant jųjū sunku buta antrašas parašyti. Todėl jisai sulyg ty lakštų sulenkėdaves kitą popierą į tam tinkamą kopertą. Išradėjas turėjęs net ir tam tikrą įtaisą kopertų popierai pjaustyti. Žinoma, tie kopertai turėjo daug trukumų ir vartojime buvo kėblūs. Tat pilnai suprantamas yra tasai greitumas, su kuriuom išsiplatino 1840 metuose išrastieji, parankūs, lengvai užkljuojamieji kopertai. 1845 metuose išrasta jau tam tikra mašina kopertų popierai lankyti, ir neužilgo kopertai visur išsiplatino.

VIETINĖS ŽINIOS.

"Jaunimo Ratelio" vakaras. Chicagiečiams jau senokai žinomas, ar bent girdėtas p. J. Žalpio (Zolp) vardas, kaip dramos vėkai rašytojo ir "Jaunimo Ratelio" režisieriaus. Po jo vadovystės ir šį sekmadienį, sausio 18 d. (Ant Town of Lake) "Jaunimo Rat." nariai vaidino, jo paties sutaisytą veikalą "Kas tam kaltas." Vaidino, veik kaip visada, vieni geriau, kiti silpniau. Gerai atliko patsai autorius, taipgi P. Zukas, Barčius ir p-lės M. Urviutė ir Laurinavičienė. Kiti visi buvo daug silpnėsi.

Svarbiausia tai patsai veikalas, — jisai stomas jau antrą sykį ir, kiek pamenu, laikraščiuose buvo išgirtas. Autorius sakosi turinį paėmęs iš tikro atsitikimo lietuviškos šeimos Chicagijoj, bet žiurint turinio aiškiai matosi, jog tai autoriaus fantazija, ir galima pridėti, nelabai pavykusi fantazija. Šio veikalo turinys, trumpai suglaudus, yra tokis:

Marcelė Jogintienė, kurios vyras visai neaišku kur dingęs, turi 2 dukteris: Aleksandrą ir Izabelę ir sunų Kastulį. Jie gyvena visi vargingai, duoną jiems uždirba dukterės siuvėjos. Izabelė išimylė kas-zin kokiis darbininkas Vytautas, kuris jai duoda pinių eiti mokslai. Si pastoja konservatorijon ir per 2 metus lieka garsiausia daininke ir išteka už turtingo vokiečio. Vytautas gi lieka atstumas. Tuotarpu turinolis Eberhartas, užgirdęs atsiminęs Izabelę, padeda jai toliau mokintis ir nei iš šio, nei iš to, vėliau, pasirodo esąs jos tėvu Jogintu. Jos vyras lieka girtuoklius ir ji su juo nesutinka. Galop šešiams mėnesiams prasilinkus, ir Vytautas lieka garsiu dainininku. Tas pats Eberhartas užklvėcia visą Izabelės šeimyną ir patį Vytautą į savo namus ir prisipažįsta visiems, jog tai jis jų tėvas.

Vytautas laike vakarienės uždainuoja ir Izabelė atgimsta užbėgęs laukan, jis, anot policijos žodžių, pats į save paleidęs du šuvis, vienok tik lengvai užsiga. Tas paslėpęs revolverį anglių sandėlyj, nuėjęs į salūną. Greitu laiku pasirodė policija ir debet ir pamisęs šauna sau smilkinius. Subėga visa Izabelės šeimynina. Pasirodo tam kaltas esąs tėvas, bet dėlko, tai turbūt ir pats Saliamonas nebutų supratęs. Iš kur tėvas pralobsta, kaip Vytautas per 6 mėn. galėjo likti dainininku, kam Izabelės vyras girtuokliavo veik istisą 3-čią veiksma, su savo likajumi — visai nesuprantama. Sie gi 3 asmenys: Kastulis, taip pat Zofijos jaunėlis, lygiai ir Eberharto draugas, visai bereikalingai, mano nuomone, į veikalą įpinti.

J. Žalpis yra parašęs, berods, apie 8 teatr. veikalus: "Valkata," "Be Vardo," "Kas tam kaltas" ir k. Turinys visų veik vienokis: iš nelaimingų vargšų daromi turčiai, talentai ir t. t.

Girtinas p. J. Žalpio veiklumas ir trisus, tik apgailestina, kad, budamas gabiu režisierium, "Jaun. Ratelij" stato tik savo vekialus, kitų-gi parašytų visai nenorja pripažinti. Veikalai gi iš sodiečių gyvenimo, jo nuomone, Amerikoje statyti visai netinką, nes esą perdaug juokinga, kai "muzikai sulyg ty lakštų sulenkėdaves kitą popierą į tam tinkamą kopertą. Išradėjas turėjęs net ir tam tikrą įtaisą kopertų popierai pjaustyti. Žinoma, tie kopertai turėjo daug trukumų ir vartojime buvo kėblūs. Tat pilnai suprantamas yra tasai greitumas, su kuriuom išsiplatino 1840 metuose išrastieji, parankūs, lengvai užkljuojamieji kopertai. 1845 metuose išrasta jau tam tikra mašina kopertų popierai lankyti, ir neužilgo kopertai visur išsiplatino.

Šeimyninkavimo Mokykla. Gerai žinau, kad šį atgalvį perskačius, neviena mūsų seselių pasakys: "Ar tai da ir šeimyninkystės mokintis reikia? Aš moku grintis ir sudynus išplaut, kavos išvirt, kiaušienos iškept, — ir ko man daugiau?"

Labi apgailestina, kad mes, nesistengdamos pažinti save ir savo parejų, perdaug kartais apsilėidžiame, ir manydamos, kad viską mokam, nieko daugiau neiorim mokintis. Daugelis mūsų manome, kad mes taip gerai šeimyninkystę suprantam, kad niekas kitas geriaus suprastū nei negali. Bet kada prisieina mums susitikti su daugiaus civilizuoais už mus žmonėmis, tai tada pamatome, kad da toli-grauž mes visko nemokam, ką galėtum ir turėtum mokėti. Mes persitikrinam tada, kad sumani šeimyninkė turėtų pažinti-suprasti padėlyvumą kaip valgių gaminime, rūbų dėvėjime, taip net ir laiko sunaudojime,—kad viską galima būtų pigiaus ir geriaus atlikti ir darbą sau sudėdyt.

Yra daugelis tokių dalykų, kurių mes lietuvaitės nežinome, ir už tai mus kaltinti negalima, nes didesni mūsų dalis neturėjome progos su šeimyninkyste arčiau biutė ir Laurinavičienė. Kiti visi buvo daug silpnėsi.

Vienok reik pripažinti, kad yra tarp lietuvaičių žingeidžių ir sumanių, ir jeigu tik yra proga pasimokinti, tai ir stengiamasi iš tos progos pasinaudoti.

Stai dabar, esant ilgiems šalčios žiemos vakarams, Liet. Mot. Dr-ja "Apšvieta" ir vėl parengė ir galima pridėti, nelabai pavykusi fantazija. Šio veikalo turinys, trumpai suglaudus, yra tokis:

Marcelė Jogintienė, kurios vyras visai neaišku kur dingęs, turi 2 dukteris: Aleksandrą ir Izabelę ir sunų Kastulį. Jie gyvena visi varvingai, duoną jiems uždirba dukterės siuvėjos. Izabelė išimylė kas-zin kokiis darbininkas Vytautas, kuris jai duoda pinių eiti mokslai. Si pastoja konservatorijon ir per 2 metus lieka garsiausia daininke ir išteka už turtingo vokiečio. Vytautas gi lieka atstumas. Tuotarpu turinolis Eberhartas, užgirdęs atsiminęs Izabelę, padeda jai toliau mokintis ir nei iš šio, nei iš to, vėliau, pasirodo esąs jos tėvu Jogintu. Jos vyras lieka girtuoklius ir ji su juo nesutinka. Galop šešiams mėnesiams prasilinkus, ir Vytautas lieka garsiu dainininku. Tas pats Eberhartas užklvėcia visą Izabelės šeimyną ir patį Vytautą į savo namus ir prisipažįsta visiems, jog tai jis jų tėvas.

Vytautas laike vakarienės uždainuoja ir Izabelė atgimsta užbėgęs laukan, jis, anot policijos žodžių, pats į save paleidęs du šuvis, vienok tik lengvai užsiga. Tas paslėpęs revolverį anglių sandėlyj, nuėjęs į salūną. Greitu laiku pasirodė policija ir debet ir pamisęs šauna sau smilkinius. Subėga visa Izabelės šeimynina. Pasirodo tam kaltas esąs tėvas, bet dėlko, tai turbūt ir pats Saliamonas nebutų supratęs. Iš kur tėvas pralobsta, kaip Vytautas per 6 mėn. galėjo likti dainininku, kam Izabelės vyras girtuokliavo veik istisą 3-čią veiksma, su savo likajumi — visai nesuprantama. Sie gi 3 asmenys: Kastulis, taip pat Zofijos jaunėlis, lygiai ir Eberharto draugas, visai bereikalingai, mano nuomone, į veikalą įpinti.

J. Žalpis yra parašęs, berods, apie 8 teatr. veikalus: "Valkata," "Be Vardo," "Kas tam kaltas" ir k. Turinys visų veik vienokis: iš nelaimingų vargšų daromi turčiai, talentai ir t. t.

Girtinas p. J. Žalpio veiklumas ir trisus, tik apgailestina, kad, budamas gabiu režisierium, "Jaun. Ratelij" stato tik savo vekialus, kitų-gi parašytų visai nenorja pripažinti. Veikalai gi iš sodiečių gyvenimo, jo nuomone, Amerikoje statyti visai netinką, nes esą perdaug juokinga, kai "muzikai sulyg ty lakštų sulenkėdaves kitą popierą į tam tinkamą kopertą. Išradėjas turėjęs net ir tam tikrą įtaisą kopertų popierai pjaustyti. Žinoma, tie kopertai turėjo daug trukumų ir vartojime buvo kėblūs. Tat pilnai suprantamas yra tasai greitumas, su kuriuom išsiplatino 1840 metuose išrastieji, parankūs, lengvai užkljuojamieji kopertai. 1845 metuose išrasta jau tam tikra mašina kopertų popierai lankyti, ir neužilgo kopertai visur išsiplatino.

Šeimyninkavimo Mokykla. Gerai žinau, kad šį atgalvį perskačius, neviena mūsų seselių pasakys: "Ar tai da ir šeimyninkystės mokintis reikia? Aš moku grintis ir sudynus išplaut, kavos išvirt, kiaušienos iškept, — ir ko man daugiau?"

Labi apgailestina, kad mes, nesistengdamos pažinti save ir savo parejų, perdaug kartais apsilėidžiame, ir manydamos, kad viską mokam, nieko daugiau neiorim mokintis. Daugelis mūsų manome, kad mes taip gerai šeimyninkystę suprantam, kad niekas kitas geriaus suprast

parsinėšes alaus "pantėj", prisipylė stiklą ir, nepatėmęs, kad jame buta mažų stiklo šukių, išgėrė; po to jis tuojaus pajautė gerklę gana dideli skaudulį. Paauktas daktaras ir nieko gėlėti negalėjo. Ligonbuty, kol kas, ty stikly taipgi surasti negali. Žmogaus gyvastis yra dideliu pavojui.

Vargdienėlis.

Uždarė salioną. Antano Ambrosio salionas, prie 644 W. 18-os gatvės, kur neseniai tapo užmūstas Juozas Noreika, tapo uždarytas. Miesto majoras Harrison, sulg rekomendacijos kapitonu J. O. Storen, panaikino išduotą minėtam salionui "laisnį". Ambrosas, kaip kapitonas Storen pranešė ir kaip "Lietuvų" jau buvo aną syk minėta, feides keliems vyrams kazyruoti užpaka-lytį savo saliono nuo 1-os iki 6 val. ryte. Iš to kazyruojam vėliaus kilę muštynės, kuriose B. Taparuskas kirviu užmušęs Noreiką.

Susirinkimai. Pereitą nedėdienį atsibuvo Aušros svet. Chicago Lietuvių Draugijų Sąjungos metinis susirinkimas, arba seimas. Delegatų buvo apie 40, nuo apie 20 draugijų. Seimo ir visų metų susirinkimams vesti išrinkta Dr. A. Zimontas. Raportai viršininkų parodė, kad perėjais metais valdybos absoliutiškai nieko nenuveikta. Daug kalbėtasi apie ateivystės reikalus ir apie svetainės įgyjimą. Nutarta įsteigti imigrantų fondą prie draugijų sąjungos rėmimui ateivystės reikalų, ir nutarta išrinkti komisiją, kuri rūpintų svetainės įgyjimo reikalais. Sekantiems metams valdybą išrinkta: K. Gugis prezidentu, P. Kybartas sekretorium, A. Bieržinskis išdinin-ku.

Ten pat atsibuvo ir TMD. 22 kuopos susirinkimas. Valdybą išrinkta Dr. Drangelis prezidentu.

Ivairumai. Lietuvių moterų draugija "Apšvieta" dabar jau turi papildytus įstatus. Pirmiausia jos mieriū buvo tik rengti įvairias, moterims tinkamas mokyk-les. Dabar gi, apart to viso, mokama ir \$5.00 pašelpo ligoje bei \$50.00 pomirtinės. Draugija dabar turi apie 100 narių. Pirmą kartą kiekviena gero būdo lie-tuvė, moteris ar mergina. Draugijos pirmiūnke yra p. A. Mis-čiūkaitienė. Sekretore gi yra p. Z. Poniskienė (3120 Emerald ave.), kuri noriai suteikia visas apie pastojimą draugijon infor-macijas.

Pereitos subatos nakčia prieš nedėdienį sudėgė South Side Turner Hall svetainė, prie State st., netoli 31-os gatvės. Gaisro priežastimi, sakoma, bu-vęs numestas kur ten į kampa cigaretes laike šokių subatos va-kare. Nuostolių padaryta apie \$40,000. Keletas ugniagesių vos laiku atsoko, kada grūdįs įgriu-vo. Šioj svetainėj ir lietuviai ga-na tankiai laikydavo savo vaka-rus.

Subatos vakare atsibuvo Aušros svetainėj gana gražus moterų draugijos "Apšvieta" vakarėlis. Dr. A. Rutkauskaitė skaitė referatą temoj: "Kuomi lietuvaitės gali pasižymėti." Buvo šokių ir lengvas užkandis. Pub-likos buvo daug, net buvo truputį lyg perankšta. Smagiai link-smintasi iki vėlokam laikui.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. V. Užkuraitis, Medicine Hat, Ca-nada. Jūs norite, kad redakcija eity su jumis į gincus, o tas, matote, ne-galimas daktas. Ka mės pasakėme apie jūsų sumanytą tverti naują Su-sivienijimą Kanadoj, ta ir dabar galime atkartoti. Kanadiečiams, mūsų nuomone, nėra reikalo skirbtis nuo SLA, nes jų ir permažai yra, kad pa-tis galėtų suverti stiprią organizaci-ją. Centro Sekretoriaus laisvą nau-ja mums priėjusi iš Medicine Hat ir iš jų mės matome, kad jūs, dēlei jums žinomų priežasčių, nepaklausėte SLA sekretoriaus patarimo ir, užuot su-verti SLA kuopą, ėmėte tverti nau-ja susivienijimą. Sekretorius davė jums labai išsitingą patarimą: turite suverti vieną-kita kuopą, nes tik-taip kaip gi galima čarterį registruoti? Mės visai nemanome ir dabar ne-manome Medicine Hat lietuvį įleisti žmones gal darė taip, kaip jiems iš-rodė geriau ir, nežinodami dalykų stovio, galėjo suklysti; už tai jų peik-ti negalima. Bet redakcija nupelkė

tuos, kurie, daugiaus galėdami nus-tanyti, ta dalyką rėmė; o tai darė minėtas anam straipsnelyj laikraštis. Jeigu jūs atydai perskaitytut aną straipsnėlį, tai ir suprastut, kad "vie-nybės ardytoj" vardas no jums pri-klauso, bet to laikraščio vyrukams, kurie Kanados lietuvius nori sukli-dinti, patardami kokius ten naujus susivienijimus tverti. Jie žino, kam jie ta daro, jūs gal ir nežinot, bet jeigu žinot ir jūs, tai ir jums tas var-das priklauso. Tamista, tai dar ne visai Kanados ar Medicine Hat lie-tuviai, todėl redaktoriai ir nebuvo reik-ko, kaip jūs sakote, Medicine Hat lietuvius įleisti. Jūs ilgą raštį gražina-mė, nes iš jo užtektinai aiški-mai matyt neapykanta sulys SLA, ir "Tėvynės"; aiškiu taipgi kad dalnuo-jate jums įbūnyta sveikina dainele. Nesomierio vienok ir Tamistos už tai nesmerkite, nes gal dalykų stovio nesuprantat.

p. Apolinaras Vit. Pajieškojimū merginų ar našiū apsigėdimui netal-pinamė. Kita boki pajieškojimū sa-vo skaitytėjams įdedame vieną sykį užduky.

p. Parapijonas. Tuos visus pasi-skundimus vertėties tiesiog vietiniam kunčiui ir pasakyti, nes, teisybe pa-sakius, tai grynai vietiniai reikalai, kurie kitur esantiems lietuviams ne-turi žingėdys. Šiaip gi gema tik tušti gincai, o laikraščiai jų labai ne-myl. Būkite malonus pranešti mums taip kokių nors naujienų apie lie-tuvių gyvenimą, už tai busime dė-kingi.

p. A. Aug—as. Buvo jau pritrūke mums vietos, todėl priversti buvome įdėti pamėnėjimą apie tai "Apšval-gon."

Visiems, kurių aukos iki šiolei nepa-kvituotos. Pakvituosim prie pirmos progos; šiame numeryje mums vietos pritrūko.

p. Vargdienėlis. Ačiū. Kitą žinutę anksčiau buvome gavę.

p. F. Doveika. Jau nespėjome įdėti. Todėl tik trumpai pranešame. Ko-respondencija tilps sekančiame num. Adresą išsinešim atskiru laiškelu.

p. B. Jonėlis. Bus sekančiame num.

p. P. O. A. ir Smukliū Priešas. Per-žiūrėsim ir sunaudosim sekančiame numeryje.

Čia dar nepaminėjėms. Raštus peržiūrėsim.

p. M. S. Tamistos raštėlis apie išradimus laikraščiai netinku. Rasi, galėsimė kuomet nors, reikalui iš-tikus, šįta panaudoti.

p. P. Sel. (Cleveland). Tamistos žinutės pradžia praleidome, nes Cleve-lando lietuviai gerai visiem žinomi ir nėra reikalo, rašant apie juos, pra-dėti nuo "A B C."

Apgarsinimai.

TAI IŠGYDĖ JIJI.

Mr. Mat. Pavlich iš Isett, Pa., parašė mums sekantį laiską: "Aš turėjau įsų kaimininką, tačiau Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elixiro nusipirkau musų aptiekoje. Aš pačiamu tik tai keturias bonkas ir tapau visiškai išgydytas nuo savo ilgų skilvo trunkdėsi. Aš pasirašau savo ranka po šiūm laiskū ir paveliu jums jįjį atspausdint laikraščioje." Aš malonėčiau padėkovoti Mr. Pavlich'ui ir užtikrinti jįjį, kad jisai negalėjo pasirinkti ge-resnio vaisto, nes Trinerio Ame-rikoniškas Kartaus Vyno Elixir skilvo, kepenų ir vidurių li-gose yra labai geru vaistu. Ji-sai išvalo kūną ir sustiprina jįjį. Jisai paliusuoja užkietėjimą. Apūkoše. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Reumatiskieji ir neuralgiš-kieji skaudėjimai greitai pasiduo-da Trinerio Limimentui. Jisai yra puikiu vaistu išsinarinimuose, ty-nimuose, nugaros ir krutinės skaudėjimuose.

DRAUGIJŲ REIKALAI.

JAUNŲ LIET. AMERIKOJ TAUT. KLUBO ADMINISTRACIJA.

Chicago, Ill.

J. Jankauskas, Pirm., 927 W. 34th pl.

A. Zalatorius, Pagelb., 917 W. 33rd st.

D. Gulbinas, Prot. Rašt., 927 W. 34th pl.

P. Motiejūnas, Turtų Rašt., 930 W. 33rd st.

T. Radavičia, Kasterius, 936 W. 33rd st.

J. Mikalauskas, Užtūret.org., 841 W. 33rd st.

DRAMŲ IR CHORO SKYRIAUS VIRŠININKAI.

M. Girmas, kompoz., Mokytojas choro, 902 N. California ave.

B. Vaitiekūnas, Režisierius, 341 So. Halsted st.

M. M. Juodis, Pirm. choro ir dramos, 3252 So. Halsted st.

Mitingai atsiūba kiekvieną pirmą nedėdienį mėnesio 1-mą valandą po pietų. T. Radavičiaus svetainėje, 936 W. 33-os gatvės, ant antru būlo. Pajiegti choro ir dramos repeticijos, atsiūba toje pačioje svetainėje. Choro repeticijos atsiūba serodimis, 7:30 val. vakare. Teatru repeticijos atsiūba penktomis, 8-tą val. vak. Taigi, jauni vaikai ir merginos, jei mylite prasivinioti dailėje, kaip tai dainose ar teatru lošimuose, tai kviečiame prisiūti prie Jaunų Amerikoj Liet. Taut. Klubu, nes J. A. L. T. K. ne vien tik užsiima dainomis, lošimais, bet taipogi ir pašėpa ligoje. Taigi, kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė privalo prisidėti prie jo aukštėjimo. Su pagarba, J. A. L. T. K.

ŽIRGVAIKIO PASK. IR BUD. DR. JA. Jau gyvuoja 3 metal ir turi kapitalo sūviršį \$12,000.00

Taigi, lietuviai, kurie norit sužėdyti piliūgū mokėdami tik po mažą sumą, prisirašyti prie šios draugijos. Dr. Ja laiko savo susirinkimus kas sėrėdė vakarą apie 8 val. vak. L. Ašio svet., 3301 Auburn ave., kerė 33-cio gat. Taipgi šita Dr. Ja skolina pinigų ant namų už priėmimą procentą. Nauja 15-ta serija atsidarys sausio (Jan.) 21 d. 1914 m. Kurie noritė užsirašyti atsilankyti po viršinėto atsiūti:

43 Pardee st., New Haven, Conn.

Pajieškau Jono Balno, Barzdų kaimo, Griskabudžio par., Suvalkų gub., Gyveno Manchester, Anglijoje. Dabar, girdejan, Philadelphiajoje. Turit svarbią jam naujieną. Meldžiū atsi-šaukti adresu:

A. Melešus, 2316 Blue Island av., Chicago, Ill.

ISKILMINGAS VAKARAS West Sidėje

Septynių draugijų parengtas Lietu-vių knygyno naudai. Sėnoje sta-toma pirmu kartu Chicagoje dvielė-šis komedija:

"Vyro Jieškojimas".

Vaidins TMD. 28 kp. Dramatiško Sky-riaus nariai. Atsibus nedėlioje, sau-sio 25 d. 1914 m., Mėdažio svet., 2242-44 W. 23rd pl. Pradžia 5 val. vak. Įžanga 25c, 36c, ir 50c. Ypati. Sėdynės rezervuotos. Išanksto tikie-tus galima gauti pas knygyno atsto-va. A. Radomskio ir J. Bagdžiuo bankose.

Vaidinimui pasibaigus, koncertas styginės orkestrės A. B. Juokings vėdovilius: "Stepukas su žmona", Dr. A. L. Graičiuo kalba ir gražios juo-ny mergaičių deklamacijos. Pabaigo-je šokių ir skrajojanti krasa su pul-kios dovanos laimėjimu.

Rengėjai dōda visas pajiegas, kad kaip vaidinimą, taip ir visą vakarą surengus kuopukausiai ir suteikus kuodaugiasia malonumo publika, ku-risavo atsilankymu prisidės prie pala-kytuo taip praklausimo darbo, kaip Viešas Knygynas, 2336 So. Leavitt st. (atdarys 7-10 val. vak. kasdien; galima uždyk naudotis visais laik-raščiais ir knygomis, pastarasis ga-lima ir namon parsinešti).

Sirdingai kviečiame visus kuo-skaitlingiausius atsilankyti.

Komitetas.

4-TAS IDELIS ROZINIS BALIUS.

Parengtas Dr-stės Suny Lietuvos Vak. atsibus ned., sausio 25 d. 1914 m., Freilheit Turner svet., 3417-21 So. Halsted st. Prasišėdė 5-tą valandą po pietų. Įžanga 25c.

Taigi užkvičiame visus lietuvius ir lietuvaites, senus ir jaunus atsilan-kyti ant mūsų 4-to Didelio Rožinio Ballaus, gaus kožnas po Rožę, kas tik atsilankys, taipgi bus puiki mu-zika, skanli ir kepiantių Cigarų.

Komitetas.

DEIDELIS METINIS BALIUS!

Parengtas Dr-stės Lietuvos Kara-liaus Mindaugo, atsibus ned., vasio 1 d., 1914 m., Freilheit Turner svet., 3417-21 So. Halsted st. Pradžia 4-tą val. popietį. Įžanga 25c porai. Gerbiameji ir Gerbiamejos, kvie-čiame mes visus atsilankyti ant to-kišingo ballaus, nes Dr-stė L. K. Mindaugo visados parengia linkmus balius, ir taip kožnas atsilankęs ant šito ballaus bus užganėdintas ir gales linksmi laiką praleisti. Kviečia, Komitetas.

DEIDELIS METINIS BALIUS!

Parengtas Susiv. Lietuv. Amerikoje 251-os kuopos, nedėlioje, sausio (Jan.) 25 d. 1914 m. E. Ellies svet., 6728 So. State st., kamps 57to pl. Pradžia 4-tą val. popiet. Įžanga vyrams 25 c. Moterims 15 c.

Užkvičiame visus lietuvius ir lie-tuvaites kuoskaitlingiausius atsilan-kyti ant mūsų parengto ballaus, nes va-karas bus labai įdomus ir su plačiu programu, taip kad iš to būtų nau-da ir pasilinksimas. Bus mon-dlogai, deklamacijos ir ktokai įvairūs juokėlai, kurie palinksimas publika. Todėl, lietuviai ir lietuvaitės, nepa-mirškite šio puikaus vakaro ir skait-lingai atsilankykite, o mės iš savo pu-lės stengsimės kiekvieną malonią priliti. Su pagarba, S. L. A. 251-os kp. Komitetas.

TEATRAS IR BALIUS!

Po vardu "Gudri Našlė" parengtas Dr-stės šventos Petronėlės, nedėlio, sausio (Jan.) 25 d. 1914 m., švento Jurgio parap. svet., kamps 32-ro pl. ir Auburn ave. Salė atsidarys 5 val. vakare. Teatras prasišėdė 7 valandą. Įžanga 25c. ir augščiau. Muzika B. Ezeriskio.

Nuosirdžiai užkvičiame visus lie-tuvius ir lietuvaites atsilankyti į ši-tą puikų teatrą ir balių. Visi gar-džiai pasiūkoše, ir linksmi laiką praleisite. Bus gera muzika, prie ku-ris po teatru galima bus smagiai pašokti. Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Pajieškau savo vyro Adomo Gri-navičiaus. Paliko mane liepos mė-nesyje dideliame varge su dukterim Onela pusantru metų ir suimam 5 sa-valčių. Paeina iš Kanukų kaimo, Aly-taus par., Suvalkų gub. Jisai 5 pėdų augstas, geltoni plaukai, nesioja usus su pavartais. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiū atsiliepti antrašu:

Ona Grimasčienė,

43 Pardee st., New Haven, Conn.

Pajieškau Jono Balno, Barzdų kaimo, Griskabudžio par., Suvalkų gub., Gyveno Manchester, Anglijoje. Dabar, girdejan, Philadelphiajoje. Turit svarbią jam naujieną. Meldžiū atsi-šaukti adresu:

A. Melešus, 2316 Blue Island av., Chicago, Ill.

ISKILMINGAS VAKARAS West Sidėje

Septynių draugijų parengtas Lietu-vių knygyno naudai. Sėnoje sta-toma pirmu kartu Chicagoje dvielė-šis komedija:

"Vyro Jieškojimas".

Vaidins TMD. 28 kp. Dramatiško Sky-riaus nariai. Atsibus nedėlioje, sau-sio 25 d. 1914 m., Mėdažio svet., 2242-44 W. 23rd pl. Pradžia 5 val. vak. Įžanga 25c, 36c, ir 50c. Ypati. Sėdynės rezervuotos. Išanksto tikie-tus galima gauti pas knygyno atsto-va. A. Radomskio ir J. Bagdžiuo bankose.

Vaidinimui pasibaigus, koncertas styginės orkestrės A. B. Juokings vėdovilius: "Stepukas su žmona", Dr. A. L. Graičiuo kalba ir gražios juo-ny mergaičių deklamacijos. Pabaigo-je šokių ir skrajojanti krasa su pul-kios dovanos laimėjimu.

Rengėjai dōda visas pajiegas, kad kaip vaidinimą, taip ir visą vakarą surengus kuopukausiai ir suteikus kuodaugiasia malonumo publika, ku-risavo atsilankymu prisidės prie pala-kytuo taip praklausimo darbo, kaip Viešas Knygynas, 2336 So. Leavitt st. (atdarys 7-10 val. vak. kasdien; galima uždyk naudotis visais laik-raščiais ir knygomis, pastarasis ga-lima ir namon parsinešti).

Sirdingai kviečiame visus kuo-skaitlingiausius atsilankyti.

Komitetas.

4-TAS IDELIS ROZINIS BALIUS.

Parengtas Dr-stės Suny Lietuvos Vak. atsibus ned., sausio 25 d. 1914 m., Freilheit Turner svet., 3417-21 So. Halsted st. Prasišėdė 5-tą valandą po pietų. Įžanga 25c.

Taigi užkvičiame visus lietuvius ir lietuvaites, senus ir jaunus atsilan-kyti ant mūsų 4-to Didelio Rožinio Ballaus, gaus kožnas po Rožę, kas tik atsilankys, taipgi bus puiki mu-zika, skanli ir kepiantių Cigarų.

Komitetas.

DEIDELIS METINIS BALIUS!

Parengtas Dr-stės Lietuvos Kara-liaus Mindaugo, atsibus ned., vasio 1 d., 1914 m., Freilheit Turner svet., 3417-21 So. Halsted st. Pradžia 4-tą val. popietį. Įžanga 25c porai. Gerbiameji ir Gerbiamejos, kvie-čiame mes visus atsilankyti ant to-kišingo ballaus, nes Dr-stė L. K. Mindaugo visados parengia linkmus balius, ir taip kožnas atsilankęs ant šito ballaus bus užganėdintas ir gales linksmi laiką praleisti. Kviečia, Komitetas.

DEIDELIS METINIS BALIUS!

Parengtas Susiv. Lietuv. Amerikoje 251-os kuopos, nedėlioje, sausio (Jan.) 25 d. 1914 m. E. Ellies svet., 6728 So. State st., kamps 57to pl. Pradžia 4-tą val. popiet. Įžanga vyrams 25 c. Moterims 15 c.

Užkvičiame visus lietuvius ir lie-tuvaites kuoskaitlingiausius atsilan-kyti ant mūsų parengto ballaus, nes va-karas bus labai įdomus ir su plačiu programu, taip kad iš to būtų nau-da ir pasilinksimas. Bus mon-dlogai, deklamacijos ir ktokai įvairūs juokėlai, kurie palinksimas publika. Todėl, lietuviai ir lietuvaitės, nepa-mirškite šio puikaus vakaro ir skait-lingai atsilankykite, o mės iš savo pu-lės stengsimės kiekvieną malonią priliti. Su pagarba, S. L. A. 251-os kp. Komitetas.

TEATRAS IR BALIUS!

Po vardu "Gudri Našlė" parengtas Dr-stės šventos Petronėlės, nedėlio, sausio (Jan.) 25 d. 1914 m., švento Jurgio parap. svet., kamps 32-ro pl. ir Auburn ave. Salė atsidarys 5 val. vakare. Teatras prasišėdė 7 valandą. Įžanga 25c. ir augščiau. Muzika B. Ezeriskio.

Nuosirdžiai užkvičiame visus lie-tuvius ir lietuvaites atsilankyti į ši-tą puikų teatrą ir balių. Visi gar-džiai pasiūkoše, ir linksmi laiką praleisite. Bus gera muzika, prie ku-ris po teatru galima bus smagiai pašokti. Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

Užkvičia, Komitetas.

DRAPANOS!

Drapanas gali visur pirkti, bet taip gerų drapanų, taip gražiai pasiūtų, taip gražiai ant apsivilkusio gulinių ir taip pigiomis kainomis niekur nerasi, kaip letuviškame Store:

THE BRIDGEPORT CLOTHING CO.

3246-48 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Kas pamato apsivilkusį siutu, pirktu mūsų store, klausia koks kriaučius jį siuvo, o kad pasako, kad pirkto gatavą BRIDGEPORT CLOTHING store, tai niekas netiki, kad gatavi siutai būtų taip puikiai pasiuti, lyg ant orderio dirbti. Tada kiekvienas prašo mūsų store adresu, kad ir jis galėtų pirkti taip gražiai pasiutas drapanas.

Mat, mums drapanas dirba geriausios svietės firmos: HART, SCHAFFNER & MARX, LEVIS BROS. ir kiti didelėmis daugybėmis, už tai mes gauname geriausią tavorą, geriausią darbą ir žemiausias kainas, ir už tai galime ir savo kostumeriams parduoti geras drapanas pigiomis kainomis. Mūsų Store gauna kasdien pirkėjų vis daugiau ir daugiau, užtai kad mes juos užganėdiname.

Ateikite ir Patys Persitinkrinkite.

Mūsų store yra atidarytas ir vakarais: Utar-ninkais, Ketvergais ir Subatomis iki 9 valandai.

THE BRIDGEPORT CLOTHING CO.

3246-3248 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Telefonas Humboldt 4532

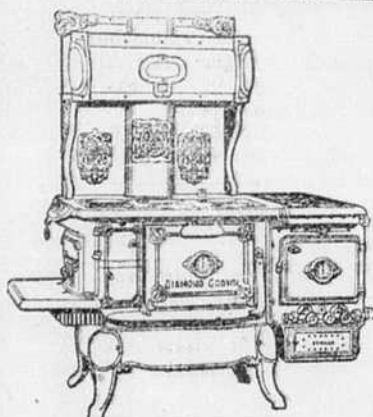
Atdara Dieną ir Naktį.
L. KAPLAN MAUDYKLIŲ CO.
Rusiškai-Turkiškai ir vi-
sokių rūšių maudyklės.
1914-1916 W. Division Street
Arti Robey at.

Taipogi Rusiškai-Turkiškai maudyklių
kambariai ir motorims.
Barzdaskutytė kruvoje. Chicago, 315 E. 115th st.

PRANESIMAS AGENTAMS.

Kadangi žemiau nurodytu antrašu
yra parduotas salinimas, tai praneša-
me, kad degtinė, alus, etc. kom-
panijai agentai, turintieji bilias prieš
tą salinimą, atsikreiptų nevelian sau-
sio (Jan.) 19 d. 1914 m. prie buvusio
savininkų, kurie tas bilias išmokės.
315 E. 115th st. Kensington, Ill.

FURNICIAI

Geriausius Fur-
ničius, didžiau-
siame pasirinki-
me ir pigiausio-
mis kainomis
rasite
lietuviškame
Store:

SO. HALSTED FURNITURE HOUSE

3224-26 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Šis store turi savo locną namą, randa jam nieko
nekaustuoją, o tavorą perka už gyvus pinigus, stačiai
iš fabrikų, todėl gauna geresnį tavorą ir žemesnes kai-
nas, ir užtai savo kostumeriams gali pigiau parduoti,
kaip kiti storeai.

Šis store parduoda furničius už pinigus ir ant iš-
mokėsčių, ir pristato į visas dalis Chicago miesto ir į
kitus miestus ir farmas.

Reikalaujami tikrai gerų Furničių, rašykite mu-
mi arba ypatingai atsilankykite į mūsų store.

Mūsų store yra atviras ir vakarais: Utar-
ninkais, Ketvergais ir Subatomis iki 9 valandai.

SOUTH HALSTED FURNITURE HOUSE

3224-26 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Bell System

**Antrašo permainingymai turi būti
atsiųsti mums prieš**

Vasario 1 d.

kad užtikrinus teisingą jų patal-
pinimą į

Naująją Telefonų Roodyklę.

Praneškite Kompanijai Dabar, jei-
gu jūsų buveinės ar biznio antra-
šas jau yra ar prieš tą dieną bus
permainingtas.

Telefonuokite užsakymą - Patvirtinkite laišką.

Chicago Telephone Company

Bell Telephone Building

Official 100

Labai Gražios Atvirutės

Išėjo iš spaudo
labai gražios
atvirutės Lietu-
vos Raštinkų:
Simono Dankan-
to ir Dr. Vinco
Kudirkos, Ketu-
rinose kolonose,
atrodo kaip gyvi.
Reikalauju agen-
tų. Aš parduodu
šimtais ir tukstančiais, agentams duodu gerą uždarbį.
Kas priėmęs
sidabrinį dešimtuką ir savo antrašą, aplaiks porą minučių atvirutę.
Toliau bus išleistas visų Lietuvos kunigaikščių ir kitos lietuviškos
atvirutės, taipogi keturiuose kolonose. Atsiųskite laišką ar ypa-
tingai antrašą:

Thomas J. Abraitis 313 So. CLINTON ST. CHICAGO, ILL.
(ant tročio lubų)

GERA PROGA!

Gramatika angliskos kalbos m-
kytise mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaiku Draugas arba kaip moky-
tis skaityti ir rašyti be mokyto-
jo. 15c
Naujas Budas mokyti rašyti be
mokytojo. 10c
Aritmetika mokiniams rodu-
mų, su paveikslais (apdaryta). 35c
Viso \$1.00

Kas atsiųs šiek tiek pinigų apsi-
nimą iš "Lietuvos" ir \$1.00 per
money order, tai gaus visas 4
knygas 60c pigiau.

P. Mikolainis

Box 62 New York City

O KAS CIA?

Na-gi popieriai laisvoms rašyti su
visokiais gražiais pavėlinimais ir su
tami pritinkančiomis dainelėmis, su
auksinėmis raidėmis, su gražiomis šil-
kinėmis kvietelėmis ir gražiomis pa-
veikslėliais, parduoda labai pigiai.
Kas prisius 25 centus pato markė-
mis, tas aplaiks 12 popierių su kon-
vertais; kas prisius 1 dollarį per Mo-
ney Order arba registruotame laiške,
tas aplaiks 6 tuozinus popierių su
konvertais.

Reikalauju agentų ir duodu gerą
uždarbį. Adresuokite:

F. NOREIKA, Salem, N. J.

KAM REIK, ŽINOTINA:

Grudžio 2 d. 1913 m. tapo išduotas Sav.
Valstybės Patent Office Washington pa-
teisai J. J. Borken iš Chicago, Ill., ir Jonui
A. Borken iš Baltimore, Md., naujas išrasto
prietais, žinomas vardu "Capping Heads
for Bottle Capping Machines".
Šio išrasto teisė pirmąsias buvo parduotas
Brazilų American Cork & Seal Co., Chicago-
je, kuri vėliau permauė važių į Improved
Crown & Seal Co., Inc. - korporaciją Illinois
Valstijoje, - sulys užregistruotas patento ga-
vimo pateticios 18 d. Rugpjūčio 1911 m. serijos
num. 649,785 United States Patent Office.
Spalio 28 d. 1913 m. mirtis Improved
Crown & Seal Co., Inc., atpaždavė mineto
išrasto ir patento teisė. Jonui Borken iš
Chicago, kuris spalio 29 d. 1913 m. parduo-
ti Jonui A. Borken iš Baltimore, Md., ir An-
gusui E. Borken iš Chicago, Ill., po 51 bygonis
dalimis visų teisų mineto patento apsaugoti.
Jonas Borken.

SOKIŲ MOKYKLA.

Mokinama 5 Valcių, 4 tuo stepai ir
taip visokių sokių, kokius nori so-
kikai; taipgi ir naujausieji.
Kožną vakarą atdara nuo 7 val.
vak. iki 9:30 nakties, po numerius:
4600 So. Paulina st.
Mokytojas Stanislovas Auškalnis.
Telefonas Yards 3884
Kreipkitės viengėnai pas savąj.

'35 FOR '10.50

Klausimai ir atsakymai "Lietuvos" skaitytojams.

Klausimas: Kodėl žmonės moka už laikrodį 4 kartus ar net ir daugiau, negu laikrodžio ver-
tas? Atsakymas: Nes niekas neapmąsto tikros fabrikinės laikrodžio kainos, arba neži-
no, kur jį už fabrikinę kainą galime įsigyti. Klausimas: Kodėl vertelės rodo už priek-
to 4 kartus daugiau negu jisias vertes? Atsakymas: Nes vertelės rodo už priekto 4 kartus
ir parduoda vieną arba tikrai keturis laikrodžius į savaitę, ir iš to turėtų mokėti už savo kra-
tinę ir padaryti sau gyvenimą, tuom tarpu Fabrikas išdirba bei parduoda šimtus ir tukstan-
čius laikrodžių kasdien. Pavyzdžiui, jeigu Fabrikas parduoda tikrai 100 laikrodžių kasdien
ir turės parduoti 1000 laikrodžių tikrai 25 centus, tai Fabrikas jau turi grynai pelno
kasdien \$25. Ir dabar jūs žinote, kodėl Fabrikas parduoda laikrodžius taip pigiai.

Jeigu jūs norite pirkti gerą Laikrodį, Lencigėlių ir Pagrozinimų fabrikinė kaina, tai
pirkite tiesiog iš mūsų ir jūs - nupirksite daug pinigų ant to pirkinio. Mūsų Laikro-
džiai, Lencigėlių ir Pagrozinimų yra labai parankūs, naujausios suaitos ir geriausios rū-
šies, išdirbtoje garantuoti ant 20 metų, 14 k. paauksuoti (Gold Filled). Laikrodžiai turi
dėklas, artistikali graviruotus. Šitie Laikrodžiai turi patį geriausį mechanizmą, at-
dėmį nuolatą ir išbandytą teisingam eitimui.

JEIGU JUS TAT NORITE TURėti VIENĄ ŠIŲ LAIKRODŽIŲ, LENCIGĖLIŲ
LIŲ IR PAGROZINIMŲ, kainuojančių po \$35 ir \$10.50, apsiųskite atsidūti auksinius
stovinius Laikrodžius, Lencigėlių ir Pagrozinimų pavėklus, pasakį tikrą patiną, kurie
jums daugiausia patinka ir prižiūrėkite mums su \$2 uždeito, ir gausite mums tuojau pasigū-
sime. Kuomet tai atsiųsime į jūsų namus, jūs prieš užmokant, gausite visą atsidūti lityrinėti
jeigu jūs bušite užgandinti Laikrodžius Lencigėlių ir Pagrozinimų, tai užmokėsite lika-
pina \$8.50, ir ekspresu išlaiksite, suindekantis iš keleto centų, ir jeigu jūs neužgandinti Laikrodžius, Lencigėlių
Pagrozinimų, neprisiimkite jų ir mes tuojau sugrąžinsime jums visą \$2 uždeito.

Mes turime priekigtį, kad, pirktami Laikrodžiai, Lencigėlių ir Pagrozinimų nuo mūsų, jūs visada nieku nerikuo-
site. Tai yra todėl, kad mūsų Laikrodžiai, Lencigėlių ir Pagrozinimų išdirbo yra garantuojami 20 metų, ir jei-
gu Laikrodžiai pasigandinti per 20 metų garantuojami laisvai, mes pataisyame jums Laikrodį visiškai nedyk arba pamaui-
sime jį po įmokėjimui 25 centų ekspresu išlaikome padėmį.

Tie, kurie nori pirkti Laikrodį bei Lencigėlių ir Pagrozinimų, užmokės tikrai \$6 ir prisius \$1 uždeito.

Atsiųskite adresuokite:

NATIONAL COMMERCIAL COMPANY Dept. 212, 505 East 5th St. New York, N. Y.

KUR INDETI PINIGAI ATNEŠA DIDŽIAUSI PELNĄ?

Pinigai laikomi Banke atneša tik 3 procentą.
Pinigai paskolinti ant Mortgage'ų atneša 5 ar 6 proc.
Pinigai įdėti į Bondsus atneša 4, 5 arba 6 procentą.
Bet pinigai įdėti į namus atneša 10 ir 12 procentą.
Netiktai kad namai duoda didžiausią procentą, bet
pirkęs namą geroje biznio vietoje, už kelių metų
gali už jį gauti dvigubai tiek, kiek šiandien mo-
kėjai, nes Chicago's namų kainos kasmet kyla
augšty. Jeigu namas sudegtų, tavo pinigai ne-
prapuls, insurance kompanija užmokės pilnai.

Kodėl tada neperki namo ir neimi pelno kaip kiti ima?

Prakilnesni amerikoni spėja, kad ateinantį pavasarį darbai Amerikoje pradės gerintis
ir kad 1914 metais bus tai metai "of prosperity." Kaip pamata laikų pagėrėjimo jie priskaito
užbaigimą Tarifos revizijos ir priėmimą "Naujo Currency" biliaus, kurių tai bilių Amerikos
fabrikantai ir pramonininkai pirmiau labai bijojo ir dėl to darbai buvo apsisusto. Bet
kadangi šie bilių tapo apdirbti ir užbaigti pagal Amerikos žmonių norą, tai ta baimė pra-
ėjo, ir dabar fabrikantai ir pramonininkai galės drąsiai už darbo imtis. Tokiu būdu darbų
busių visur pilnai. Jeigu šie spėjimai išsipildys ir darbai pagerės, tai ir namų kainos tada
žymiai pakils, ir tie, kurie turi namus pirke, gerai pasipelnys. Todėl dabar yra geriausias
laikas namus pirkti kol jų kainos žemos, o parduoti su pelnu, tada, kada jų kainos pakils.

*Mēs turime pardavimui keletą la-
bai gerų namų geriausioje biznio
vietoje, kurie neša nuo 10 iki 12 pro-
centų ir kurių vertė kasmet kyla ir
kils augšty. Čia paminėsime tik
keletą iš jų:*

1. Namas kaštuoja \$5,000, o rendos neša \$600 per metą, per 10 metų \$6,000. Tai gi per 9 metus pati renda nama išmoka. Imokėk tik \$1,000, o reštą duosime ant lengvų išmokėsčių.
2. Namas kaštuoja \$7,000, o rendos neša \$732 per metą, per 10 metų \$7,320. Tai gi per 10 metų pati renda nama išmoka. Imokėk tik \$2,000, o reštą duosime ant lengvų išmokėsčių.
3. Namas kaštuoja \$16,000, o rendos neša \$1,800 per metą, per 10 metų \$18,000. Tai gi per 9 metus pati renda nama išmoka. Imokėk tik \$5,000, o reštą duosime ant lengvų išmokėsčių. Sitame name yra teatras. "Lease" šito namo baigiasi 1 dieną Birželio, 1914 metuose. Rendauninkas nori gauti "leasą" ant kitų 5 arba ir 10 metų. Todėl perkantis gali būti aprūpintas su randa ant 5 arba 10 metų, arba jei nori, pats gali teatras vesti.
4. Namas kaštuoja \$50,000, o rendos neša \$5,200 per metą, per 10 metų \$52,000. Tai gi per 10 metų pati renda nama išmoka. Imokėk tik \$15,000, o reštą duosime ant lengvų išmokėsčių. Šitas namas yra išrendavotas ant 10 metų.

Turime ir daugiau gerai apsimokančių namų pardavimui.
Sie visi namai yra išrendavoti ant kelių metų, rendos plaukia kas mėnuo reguliariškai.
Jūs gali pirkti su mažais pinigais ir per 9 ar 10 metų iš rendų išrenkti savo pinigus, ir
namas tau lieka dykai. Žmonės suka savo galvas, kaip uždirbti pinigus, o nemato kad čia
uždarbiai laukia žmonių, tikrai jų žmonės nesupranta.
Todėl, jei įsiekote gerai apsimokančių properčių, tai ateikite pas mus, o mes jums jas
parodysime.

A. Olszewski Bank

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

RUSSIAN-AMERICAN LINE.

Tiesioginis keliaujimas tarp Rusijos ir Ame-
ricos didžiausiais, patikimais ir greičiausiais,
Rusijos imperijos krasos, naujausi dubeltavų
siūbu garlaiviai.
RUSSIA - 16,000 tonų
KURSK - 13,500 tonų
CZAR - 13,000 tonų
IKI ROTTERDAMO 9 dienas be perbūdi-
mo, iki dienų be perbūdi mo iki LIEPJAUS.
DAŽNUS PLAUKIOJIMAI.
Kainos išaugstus mokamos.
Liepą iki New Yorko \$35.00 ir
pagalvinių takų \$4.
Antra klasa \$52.50
Saulėsbeis žinoma kreipkitės prie:
A. E. JOHNSON & CO. General Pass Agents,
27 Broadway, NEW YORK,
arba įgaliojusių vietos agentų.

K. J. FILIPOVIČIUS

Parduoda už labai ži-
mas kainas (prekes) na-
mus, lotus ir farmas, ku-
rių turi didžiausią pasirū-
kimą. Apsaugoja nuog
užmes namus, būtinus ir
furnitūras geriausiose kom-
panijose. Perkančiam
proprete dirba visokias
reikalingas popieras ir pa-
rupina paslaudas - moki-
gečius. Parduoda lotus
visose Chicago miesto da-
lyse nuo \$500 ir
aukščiau. Taipogi turi
ant pardavimo būnų ir
biznio namų su bi-
ziais, arba be jų. Apsaugoja žmonių gyvastis
pasieja ligos ir nelaimės atsitikimose. Re-
ikalaujama agentų. Reikalavimais, atsiųskite
sekančius antraštis:
858 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Dro-
p 2250. Ofiso valandos: nuo 8 val. iki 10
val. ir ryto, ir nuo 5-tos val. iki 9-tai val.
vakare.

Telephone Canal 285

K. KATUTIS

LIETUVIŠKAS
GRABORIUS

710 W. 18th St. - Chicago

ANOLA ANTI-PAIN BALM

Nuo peršalimo, Kosulio, Kataro, Uždegimo
pažandžių, Nervų skausmo, Gerklių skaudėji-
mo, Užkimimo, Galvos skaudėjimo, Strėgų ir
muskulų skaudėjimo, Grypos, Reumatizmo,
Podagros ir daug kitų skaudulių. Anola yra
geriausias ir pasekmingiausias išlaikinių vaistu
kaip seniems, taip ir jauniems ir vaikams.
Prekė 50 centų, su prisijuntimu 55 centai.

Atsiųskite 10c prisijuntimui mažos bandymo skrynutes
Anolos ir persitinkrinkite apie jos gerovę. Adresuokite:
S. K. SASS,
1725 W. 18th St., Dept. 6, Chicago, Ill.

NEW CITY SAVINGS BANK

4601 So. Ashland ave., Chicago.

Geo. L. Ukso pres., St. Marcinckiewicz
vice-pres., A. J. Bierzynski izduiktus.

Pirma banko pinigų ir moka
3%. Už sudėtas pinigų mūsų ban-
ko duodame čekius kasygtų, iš ku-
rios parasyti čekiai tinka visur. Sko-
lina pinigų ant Real Estate. Perka
ir parduoda namus ir lotus. Išsam-
d bankines skrynelas (boxes) po
\$2.50 metams. Parduoda šiforties ir
slūncia pinigų į visas svietės dalis.

Bankos Valandos: Pamedėliais, se-
redomis, ketvergais ir subatomis nuo
ninkais ir pėnyčiomis nuo 8 ryto iki 10
8 ryto iki 9 vakaro; nedėlionais, utar-
6 vakaro.

Bile vienas gali uždirbti \$25.00 į
savaitę iluosomis valandomis; prily-
rimas nereikalingas. Gavimui visų
sulys to žinų, rašykite:

LIPMAN SUPPLY HOUSE
Dept. 7
527 So. 5th ave., CHICAGO, ILL.

ATPIGO LIETUVISKI REKORDAI

Mēs dabar turime 30 lietuviškų
įvairioms dainoms rekordų, kurie iki
šių parduodami po \$2.00, dabar pa-
traukėme didelį transportą iš Lie-
tuvos ir gavome pigiaus, taip kad da-
bar parduodama po \$1.00 su pri-
slintimu.

Parasykite mums savo adresą, o
mes prisiųsime katalogą, iš kurio ga-
lėsite pasiekti ir apsiųsti lietu-
viškoms dainoms ir deklaracijoms
rekordus. Adresuokite:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Išskirkite šitą apgarsinimą. Kiek-
vienas namų savininkas, kurs išskirps
šitą apgarsinimą ir atneš jį ponul
Joz. Husakui, turinčiam ofisą Len-
kiskame Banke, apturs kasty kny-
gutę dėl randaminkų. Apturėti jaja
galio užduka. Jeigu išskirpsite šį
apgarsinimą ir atnešite jį į mano
ofisą.

Jozef Husak - Ofisas Lenkiskame
Banke, Baltas kampas, North West
Trust and Savings Bank, L. 5. 1201
Milwaukee ave., kampas Division.

